

Minder regels, meer blauw

Eindrapportage van de werkgroep
Doorlichting Regelgeving Executieve
Politietaken

Interdepartementaal Beleidsonderzoek, 2002-2003, nr. 2

Inhoud

Gehanteerde afkortingen	5
Samenvatting en conclusies	7
1 Inleiding	11
1.1 Aanleiding en probleemstelling	11
1.2 Onderzoeksaanpak	12
1.3 Leeswijzer	16
2 Verlichten administratieve lasten van gekwantificeerde regelingen	17
2.1 Opsporing	17
2.2 Basispolitiezorg	23
2.3 Bedrijfsvoering en beleid	28
3 Analyse niet-gekwantificeerde regelingen	33
3.1 Basispolitiezorg	33
3.2 Bedrijfsvoering en beleid	36
4 Algemene oplossingen ter verlichting van administratieve lasten	41
Literatuurlijst	45
Bijlage 1. Taakopdracht	47
Bijlage 2. Samenstelling van de werkgroep	49
Bijlage 3. Beschrijving van de regelingen	51
B3.1 Opsporing	51
B3.2 Basispolitiezorg	54
B3.3 Bedrijfsvoering en beleid	59
Bijlage 4. Definities	65

Gehanteerde afkortingen

ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche en Informatiehuishouding Opleidingen
Actal	Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Art.	Artikel
Artt.	Artikelen
ATW	Arbeidstijdenwet
AVV	Adviesdienst Verkeer en Vervoer van het ministerie van Verkeer en Waterstaat
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Barp	Besluit algemene rechtspositie politie
BOA	Bijzondere opsporingsambtenaar
BOD	Bijzondere Opsporingsdienst
BOM	Besluit overleg en medezeggenschap politie
BOPZ	Wet bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen en bromfietscertificaten
CJD	Centrale Justitiële Documentatiedienst
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CVS-JC	Clïënt-volgsysteem jeugdcriminaliteit
fte	Fulltime equivalent
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HALT	Het Alternatief
HKS	Herkenningsdienstsysteem
HR	Hoge Raad
HVC	High Volume Crime
IB'01	Wet op de Inkomstenbelasting 2001
IBO	Interdepartementaal beleidsonderzoek
IT	Informatietechnologie
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
LOF	Landelijk overdrachtsformulier
ME	Mobiele eenheid
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NPI	Nederlands Politie Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OvJ	Officier van Justitie
PG	Procureur-generaal
PV	Proces-verbaal
PW	Politiewet
RGO	Regionaal georganiseerd overleg
SPV	Stichting Processen Verbaal

Sr	Wetboek van Strafrecht
Sv	Wetboek van Strafvordering
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften
Wet BOB	Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
WVV	Wegenverkeerswet 1994
ZM	Zittende magistratuur

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doel onderzoek

Nederland moet veiliger, aldus het nationaal veiligheidsprogramma (ministerie van Justitie en ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2002). In het veiligheidsprogramma is onder meer aangekondigd dat het kabinet zal bezien hoe de administratieve belasting van de politie kan worden verminderd, zodat meer uren aan de uitvoering van politietaken kan worden besteed. Met het oog hierop is het onderhavige interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) opgestart. Aan de werkgroep Doorlichting regelgeving executieve politietaken is de volgende vraag voorgelegd:

Welke regelingen bepalen het feitelijk handelen van een executieve politiemedewerker in functie en veroorzaken disproportionele¹ administratieve lasten, die daarmee vergroting van de executieve capaciteit binnen de bestaande context belemmeren?

Het doel van het onderzoek is om te bezien hoe de administratieve belasting van de politie kan worden verlicht, zodat de executieve politieambtenaar meer tijd aan de uitvoering van politietaken kan besteden. Administratieve lasten zijn daarbij – conform de taakopdracht – gedefinieerd als die werkzaamheden c.q. handelingen die de politie moet verrichten om te voldoen aan informatieverplichtingen met betrekking tot de uitvoering van bepaalde wet- en regelgeving. Kortom, minder regels, meer blauw. Het gaat hierbij zowel om regelgeving op het terrein van executieve politietaken als om regelgeving op het terrein van de bedrijfsvoering. Immers de inzet van administratieve politieambtenaren leidt tot een beperking van de beschikbare middelen voor de inzet van executieve politieambtenaren.

Onderzoeksaanpak

Begonnen is met een inventarisatie van de regelingen die voor de politie het meest administratief belastend leken te zijn. Dit heeft geleid tot een lijst van drieëntwintig regelingen (zie tabel 1-1), waarbij de regelingen opgedeeld zijn in drie categorieën (opsporing, basispolitiezorg en bedrijfsvoering & beleid).

De lijst met regelingen is voorgelegd aan de politiekorpsen in drie expertmeetings. Op basis hiervan zijn van de elf meest belastende regelingen de administratieve lasten gekwantificeerd door het onderzoeksbureau EIM. EIM heeft hiertoe vier representatieve korpsen geïnterviewd² en de resultaten opgehoogd naar landelijk niveau. Vervolgens heeft de werkgroep bezien hoe de administratieve lasten van deze elf regelingen kunnen worden verlicht. Daartoe zijn de volgende vragen per regeling beantwoord:

1. Is de regeling nog actueel en nodig?
2. Kunnen de regeling en/of de uitvoering worden vereenvoudigd, zodat de executieve politieambtenaar meer tijd aan de uitvoering van politietaken kan besteden?

¹ De werkgroep heeft in het onderzoek verder afgezien van het hanteren van de term "disproportioneel" vanwege het subjectieve karakter hiervan. Zie ook bijlage 4.

² Dit betreft de korpsen Gelderland-Zuid, Haaglanden, Midden- en West-Brabant en Twente.

3. Kan de uitvoering van de regeling efficiënter worden uitbesteed zodat de executieve politieambtenaar meer tijd aan de uitvoering van politietaken kan besteden?

Deze vragen hebben geleid tot een aantal mogelijke oplossingsrichtingen: afschaffen regeling, regeling vereenvoudigen, uitvoering vereenvoudigen en uitvoering uitbesteden. Deze oplossingsrichtingen kunnen onafhankelijk van elkaar en in combinatie met elkaar worden ingezet.

Van de twaalf regelingen die niet zijn gekwantificeerd zijn in dit rapport de administratieve lasten in kwalitatieve zin beschreven. Dat wil zeggen dat de werkgroep heeft aangegeven waar naar verwachting de bulk van de administratieve belasting van deze regelingen zit. In aanvulling hierop is beschreven hoe deze belasting eventueel kan worden verminderd. De werkgroep merkt hierbij op dat het van belang is dat de administratieve belasting van deze regelingen wordt gekwantificeerd alvorens wijzigingen worden doorgevoerd.

Enkele opmerkingen bij de selectie van de regelingen zijn gewenst:

- Het aantal regelingen dat is bezien is slechts een beperkt deel van het totaal aantal regelingen waarmee de politie te maken heeft. Het is niet mogelijk geweest om al deze regelingen te kwantificeren. Daarvoor was het aantal regelingen te groot en het tijdsbestek van dit onderzoek te kort.
- Uit de gesprekken met politiefunctionarissen is gebleken dat zij onder administratieve lasten veelal ook doorlooptijden, voorrijtijden en de tijd die “verloren” gaat bij het teruggaan naar het bureau verstaan. Volgens de definitie van de taakopdracht, welke aansluit bij de Actal-definitie, behoren deze tijden echter niet tot de administratieve lasten.
- De regeling kan zijn genoemd omdat deze een hoge irritatiefactor heeft en niet zo zeer een aanzienlijke administratieve belasting. Een voorbeeld hiervan is de hulpverlening aan geestelijk gestoorden. Tijdens de expertmeetings bleek dat het knelpunt bij deze regeling vooral de tijd is, die deze regeling aan toezicht op en opvang van geestelijk gestoorden kost, en niet zo zeer de administratieve belasting.

Beleidsvarianten

De beleidsvarianten die de werkgroep op basis van de oplossingsrichtingen heeft geformuleerd zijn getoetst aan twee criteria: doelmatigheid en rechtmatigheid. Uitgangspunt van de beleidsvarianten is geweest dat deze moeten leiden tot een vermindering van de administratieve lasten van de politie (doelmatigheidswinst).

Tabel S-1 geeft per regeling aan hoeveel tijd de afhandeling van één zaak (de tijd per geval) kost en de omvang van de totale administratieve belasting van de geselecteerde regelingen (uitgedrukt in fte en in mln euro). Bovendien bevat deze tabel de no-regret beleidsvarianten³, inclusief de vrijgespeelde capaciteit bij de politie (winst in fte en in mln euro). Naast deze beleidsvarianten zijn in dit rapport ook nog varianten opgenomen die de doelmatigheid vergroten, maar de rechtmatigheid verminderen. Deze varianten liggen met name op het terrein van de uitbesteding van de uitvoering en het vereenvoudigen van de regeling. Voor een beschrijving van alle varianten verwijst de werkgroep naar hoofdstuk 2.

³ Dit zijn varianten die leiden tot een verbetering van de doelmatigheid (meer blauw op straat) zonder ten koste te gaan van de rechtmatigheid.

Tabel S-1 Samenvatting administratieve belasting van de gekwantificeerde regelingen en de no-regretvarianten

Regeling	Tijd per geval (in minuten)	Tot. adm. belasting		No-regret varianten Omschrijving	Vrijgespeeld in fte (in mln euro)
		Capaciteit (jn fte)	Bedrag (in mln euro)		
<i>Opsporing</i>					
Wet BOB:		505	29,6	Vereenvoudigen formulieren	2 fte (€ 0,15 mln)
• Onderz. telecom	193	465	29,2	Accepteren van geluid- en beeldmateriaal (10% tijdbesparing)	41 fte (€ 2,5 mln)
• Observatie	204	6 fte	0,36		
• Dir. Afluisteren	1.190	0 fte	0,03		
Regelgeving DNA:		7 fte	0,5	Integreren formulieren afname DNA (½ uur winst)	1 fte (€ 0,04 mln)
• Sporen	101	2 fte	0,15		0,4 fte (€ 0,02 mln)
• DNA-afname	234	5 fte	0,31	Formulieren standaard onderzoeksvragen (5 – 8 minuten winst)	2,3 fte (€ 0,11 mln)
				Introductie digitaal DNA-loket	
Handleiding inbeslagneming	90	27 fte	1,7	Zo snel mogelijk vernietigen/ overbrengen zaken (10 minuten winst)	3 fte (€ 0,19 mln)
				Opstellen richtlijnen m.b.t. inbeslagname (30 minuten winst)	9 fte (€ 0,56 mln)
Subtotaal		505 fte	31,7		58 fte (€ 3,6 mln)
<i>Basispolitiezorg</i>					
Rijden onder invloed		52	3,3	Invoeren landelijke checklist (winst 25%)	5 fte (€ 0,3 mln)
• Transactie	60	8	0,48	Politie direct toegang geven tot vorderingsysteem CBR (winst 10%)	0,1 fte (€ 0,0 mln)
• PV opmaken	110	33	2,0		
• Invord. rijbewijs	116	13	0,76		
Verbalisering minderjarigen		185	11,6	Gesprekken met ouders door sociaal werker	28 fte (€ 1,7 mln)
• Bagatel delict	113	18	1,2	Introductie LOF-formulier (10 minuten winst)	3,6 fte (€ 0,22 mln)
• HALT/STOP	179	38	2,4		
• Misdrijf	426	128	8,0		
Politietransactie winkeldiefstal	96	6	0,4	Ter plekke afdoen transactie	1 fte (€ 0,04 mln)
Verkeersongevallen		108	6,8	Verlichten taak politie bij verkeersongevallen*	185 fte (€ 11,6 mln)
• Aanrijding	38	75	4,7		
• Zware aanrijding	67	33	2,1		
Subtotaal		351	22,0		223 fte (€ 13,9 mln)
<i>Bedrijfsvoering en beleid</i>					
ATW	14	362	22,7	Uitzondering voor politieonderdelen	3 fte (€ 0,2 mln)
Politie registers		8	0,5	Toestaan kopiëren en versturen van stukken	2 fte (€ 0,14 mln)
• Inzageverzoek	275	5	0,31		
• Autorisatie in korps	25	2	0,13	Mogelijk maken dat andere korpsen makkelijker in een politiesysteem komen	0,3 fte (€ 0,02 mln).
• Autorisatie tussen korpsen	38	1	0,05		
Klachtenregeling		52	3,3	Duidelijkere positionering klachtencoördinator (winst: 30 minuten)	1 fte (€ 0,06 mln)
• Informeel	394	7	0,45		
• Formeel	2.380	45	2,82	Meer klachten afdoen via bemiddeling (10% minder formele klachten)	3,5 fte (€ 0,2 mln)
Subtotaal		422e	26,5		10 fte (€ 0,6 mln)
Totaal regelingen		1.278	80,3		291 fte (€ 18,1 mln)
<i>Bandbreedte</i>		<i>1.131-1423</i>	<i>71-89</i>		

* Dit verlicht niet alleen de administratieve last, maar levert ook op andere vlakken capaciteit op.

De administratieve belasting van de elf regelingen bedraagt circa 1.280 fte. Dit is een aanzienlijk aantal fte in vergelijking tot bijvoorbeeld de toename van de capaciteit van de Nederlandse politie in 2002⁴, te weten circa 2.500 fte. Op basis van de no regret varianten kunnen 291 fte (circa 23%) worden vrijgespeeld. Hierbij zij bedacht dat de politie met veel meer regelingen te maken heeft. Een voorzichtige schatting bedraagt 500 à 600 regelingen. Onderzoek van de resterende regelingen zou dus zeer wel kunnen leiden tot nog meer lastenverlichting voor de politie.

Uit de gesprekken met de korpsen bleek dat de cumulatie van de regelingen en algemene problemen ook bijdragen aan een aanzienlijke administratieve belasting van de politie. Daarom heeft de werkgroep niet alleen gekeken naar mogelijkheden om de administratieve belasting bij de geselecteerde regelingen te verlichten, maar heeft ook andere algemene manieren om de administratieve belasting te verlichten gezien. Tabel S-2 bevat enige beleidsvarianten die de administratieve lasten in het algemeen kunnen verlichten. Onduidelijk is wat de omvang van de administratieve lastenverlichting is. De werkgroep verwacht echter dat deze substantieel zal zijn. Daarbij zij bedacht dat voor de automatiseringsvarianten vaak forse investeringen nodig zullen zijn, niet alleen bij de politie maar ook bij de ketenpartners en advocatuur. Een gedetailleerde beschrijving van deze varianten is te vinden in hoofdstuk 4.

Tabel S-2 Algemene mogelijkheden om de administratieve lasten te verminderen

Regeling	Beleidsvarianten
Automatisering	Elektronische aangifte introduceren Digitaal PV introduceren Digitaal dossier introduceren Elektronische handtekening introduceren Introduceren televoorgeleiding gevangenis Introduceren telefonische voorgeleiding hulp-OvJ Systemen politie beter aansluiten op systeem OM
Vereenvoudigen regeling c.q. uitvoering	Verbreden van mogelijkheid tot aanbieden politietransactie Verbreden van mogelijkheid tot aanbieden OM-transactie Verbreden van mogelijkheid tot opleggen bestuurlijke boete Introductie civiele afdoening Landelijke afspraken maken met ketenpartners Mondeling doorgeven bevelen OvJ aan politie Landelijke beschrijving van de uitvoering van regelingen door politie
Efficiëntere inzet personeel	Vergroten inzet van toezichthouders Meer uitbesteden van de uitvoering als niet kerntaak politie Doorberekenen van uitvoeringskosten (incl. administratieve lasten)

⁴ De totale politiesterkte bedroeg in 2002 gemiddeld circa 51.000 fte, waarvan ruim 37.700 fte executief personeel betroffen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en probleemstelling

De politieorganisatie heeft te maken met een veelheid van regelingen. Niet alleen moet de executieve politieambtenaar de regelgeving adequaat en snel toepassen, maar ook met de nodige zorgvuldigheid. Dit gaat gepaard met administratieve lasten. Een vermindering van deze lastendruk betekent onder meer grotere efficiency, verlichting van de bureaucratie en (in populaire termen) meer blauw op straat. Een strikte benadering van de vermindering van de administratieve lasten kan zelfs in het uiterste geval betekenen dat de uitvoering van een regeling wordt uitbesteed, eventueel zelfs aan een private organisatie.

Gelet op de mogelijkheden om meer blauw op straat te krijgen door een verlichting van de administratieve lasten van de politie en de wens om Nederland veiliger te maken, is in het nationaal veiligheidsprogramma (ministerie van Justitie en ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2002) aangekondigd dat het kabinet zal bezien hoe de administratieve belasting van de politie kan worden verminderd, zodat meer uren op straat aan toezicht en handhaving kunnen worden besteed en meer opsporingsonderzoeken kunnen worden opgestart. Aan deze werkgroep is daarom de volgende probleemstelling voorgelegd:

Welke regelingen bepalen het feitelijk handelen van een executieve politiemedewerker in functie en veroorzaken disproportionele administratieve lasten, die daarmee vergroting van de executieve capaciteit binnen de bestaande context belemmeren?

De probleemstelling is in vier onderzoeksvragen opgedeeld:

- 1) Welke regelingen moeten worden meegenomen?
- 2) Wat zijn de administratieve lasten als gevolg van de uitvoering van deze regelingen?
- 3) Kunnen de administratieve lasten worden verminderd en, zo ja, hoe?
- 4) Wat is de "winst" – uitgedrukt in fte⁵ en in euro⁶ – indien de administratieve lasten worden verminderd?

De werkgroep heeft daarbij administratieve lasten gedefinieerd als die werkzaamheden c.q. handelingen die zich voordoen om te kunnen voldoen aan informatieverplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de uitvoering van wet- en regelgeving (aangepaste definitie van het Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten (Actal)⁷). Het gaat daarbij om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie. Bijlage 4 bevat een overzicht van de in dit onderzoek gehanteerde definities.

⁵ Fulltime equivalent.

⁶ Voor de omrekening naar euro is een norm van BZK gebruikt: 1 fte is gelijk aan €62.820, wat neerkomt op €38,78 per uur.

⁷ Actal geeft de volgende algemene definitie van administratieve lasten: de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Hierbij gaat het om verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.

Het onderzoek neemt het huidige politiebestedel in dit onderzoek als uitgangspunt. Een deel van de te onderzoeken regels is ook van toepassing voor de Bijzondere Opsporingsdiensten (BOD's) en de Koninklijke Marechaussee (KMar). Regels die specifiek zijn ontworpen voor de BOD's en de KMar zijn echter niet in het onderzoek meegenomen, omdat dit onderzoek zich richt op de administratieve lasten van de politie. In het onderzoek is algemeen geldende regelgeving⁸ – bijvoorbeeld sociale, fiscale en arbotechnische regelingen – meegenomen, aangezien de politiekorpsen deze regelgeving op onderdelen als belastend ervaren. De administratieve lasten, die met deze regelingen gepaard gaan, leiden er bovendien toe dat minder middelen beschikbaar zijn voor de inzet van executief politiepersoneel.

1.2 Onderzoeksaanpak

Inventarisatie te onderzoeken regelingen

Begonnen is met een inventarisatie van de regelingen⁹ die voor de politie het meest administratief belastend leken te zijn. Dit heeft geleid tot een lijst van drieëntwintig¹⁰ regelingen (zie Tabel 1-1), waarbij de regelingen opgedeeld zijn in drie categorieën (opsporing, basispolitiezorg en bedrijfsvoering & beleid) om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de taken en werkzaamheden van de politie.

Tabel 1-1 De geselecteerde regelingen (prioritering op basis van expertmeetings)*

Opsporing	Basispolitiezorg	Bedrijfsvoering en beleid
1. Wet bijzondere opsporingsbevoegdhe-den: onderzoek van telecommunicatie	1. Rijden onder invloed (incl. invordering rijbewijs)	1. Arbeidstijdenwet
2. Wet bijzondere opsporingsbevoegdhe-den: technische hulpmiddelen	2. Verbalisering minderjarigen (incl. HALT- en STOPafdoening)	2. Politiregisters
3. Regelgeving DNA-onderzoek	3. Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige winkeldiefstal en verduistering	3. Klachtenregeling
4. Handleiding inbeslagneming	4. Aanwijzingen verkeersongevallen	4. Bijtelling privé-gebruik dienstauto (inkomstenbelasting)
	5. Hulpverlening geestelijk gestoorden	5. Besluit overleg medezeggenschap/ Wet op de Ondernemingsraad
	6. Handleiding inbeslagneming	6. Kwaliteitszorg INK
	7. Slachtofferzorg (wet Terwee)	7. Evaluatie grootschalig optreden
	8. Wet Mulder	8. Regeling mobiele eenheid (ME - beleidsplan)
	9. Gevonden voorwerpen	9. Beleid & beheercyclus
	10. Melding geweld	
	11. Politieassistentie	

* Bijlage 3 bevat een beschrijving van de regelingen en recente ontwikkelingen.

⁸ Dat wil zeggen dat deze regelgeving voor elke organisatie geldt.

⁹ In sommige gevallen is het niet de regeling die is meegenomen, maar een thema dat bestaat uit meerdere regelingen. Voorbeelden hiervan zijn rijden onder invloed, waarbij ook de invordering van het rijbewijs is meegenomen, en verbalisering minderjarigen, waarbij ook de Halt- en Stop-reactie zijn betrokken.

¹⁰ De handleiding inbeslagneming is twee keer opgenomen, zowel bij de categorie opsporing als bij basispolitiezorg.

Naast deze regelingen is één horizontaal thema genoemd dat gepaard gaat met een aanzienlijke administratieve belasting: dossiervorming en inzending pro justitia. Onderdelen hiervan komen bij de verschillende regelingen aan de orde. Derhalve is besloten om dit thema niet afzonderlijk in het rapport aan de orde te laten komen. Opmerkelijk is dat de geselecteerde regelgeving geen bijzondere wetgeving bevat. Uit de inventarisatie bleek dat de deskundigen deze regelingen niet beschouwen als meest administratief belastend. Dit komt waarschijnlijk doordat slechts een klein deel van de executieve politieambtenaren (de specialisten) te maken heeft met bijzondere wetgeving. Het feit dat de bijzondere wetgeving niet is genoemd, betekent echter niet dat deze regelingen niet administratief belastend kunnen zijn.

Na de eerste selectie zijn – samen met het Nederlands Politie Instituut (NPI) en het onderzoeksbureau EIM – drie expertmeetings georganiseerd. Voor deze bijeenkomsten zijn alle korpsen aangeschreven en is verzocht om een aantal mensen af te vaardigen naar de bijeenkomsten. De expertmeetings hadden twee doelen: (1) validatie van de inventarisatie, en (2) het maken van een prioritering van de regelingen wat betreft administratieve belasting voor de politie (zie Tabel 1.1). Uit de expertmeetings bleek dat de werkgroep de meest in het oog springende regelingen wat betreft administratieve belasting had geïdentificeerd.

Enkele opmerkingen bij de selectie van de regelingen zijn gewenst:

- Het aantal regelingen dat is gezien is slechts een beperkt deel van het totaal aantal regelingen waarmee de politie te maken heeft. Het is niet mogelijk geweest om al deze regelingen te kwantificeren. Daarvoor was het aantal regelingen te groot en het tijdsbestek van dit onderzoek te kort.
- Uit de gesprekken met politiefunctionarissen is gebleken dat zij onder administratieve lasten veelal ook doorlooptijden, voorrijtijden en de tijd die “verloren” gaat bij het teruggaan naar het bureau verstaan. Volgens de definitie van de taakopdracht, welke aansluit bij de Actal-definitie, behoren deze tijden echter niet tot de administratieve lasten.
- De regeling kan zijn genoemd omdat deze een hoge irritatiefactor heeft en niet zo zeer een aanzienlijke administratieve belasting. Een voorbeeld hiervan is de hulpverlening aan geestelijk gestoorden. Tijdens de expertmeetings bleek dat het knelpunt bij deze regeling vooral de tijd is, die deze regeling aan toezicht op en opvang van geestelijk gestoorden kost, en niet zo zeer de administratieve belasting.

De gekwantificeerde regelingen

Op basis van de prioritering van de expertmeetings zijn elf regelingen (de eerste vier regelingen van opsporing en basispolitiezorg en de eerste drie regelingen van bedrijfsvoering en beleid) die als meest belastend werden ervaren nader gekwantificeerd¹¹. Het onderzoeksbureau EIM heeft hiertoe een aantal gesprekken met vier representatieve politiekorpsen¹² gevoerd. Op basis van deze informatie en landelijke frequentiegegevens¹³ is de administratieve belasting opgehoogd naar landelijk niveau.

¹¹ Zie Brummelkamp en Jansen (2003).

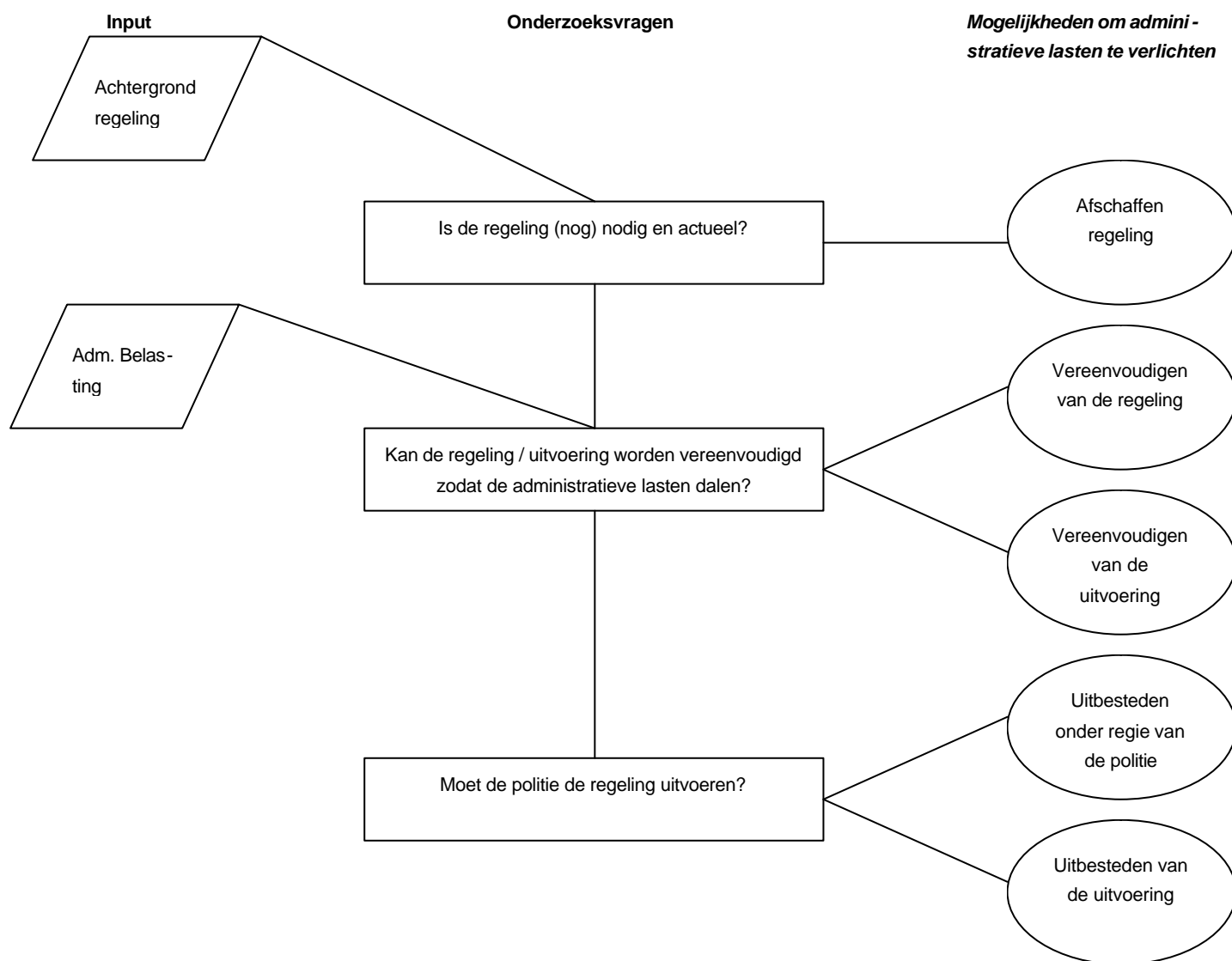
¹² Dit betreft de volgende korpsen: Gelderland-Zuid, Haaglanden, Midden- en West-Brabant en Twente.

¹³ Daar waar deze ontbraken is een schatting gemaakt op basis van de regionale frequenties die bij de vier betrokken korpsen zijn verkregen.

Vervolgens heeft de werkgroep in hoofdstuk 2 gezien hoe deze administratieve lasten kunnen worden verlicht. Daartoe zijn de volgende vragen per regeling beantwoord (zie ook Figuur 1-1):

1. Is de regeling nog actueel en nodig?
2. Kunnen de regeling en/of de uitvoering worden vereenvoudigd, zodat de executieve politieambtenaar meer tijd aan de uitvoering van politietaken kan besteden?
3. Kan de uitvoering van de regeling op een zodanige wijze worden uitbesteed dat de executieve politieambtenaar meer tijd aan de uitvoering van politietaken kan besteden?

Figuur 1-1 Beoordelingsschema uitvoering regelingen

Deze vragen hebben geleid tot een aantal mogelijke oplossingsrichtingen. Deze oplossingsrichtingen kunnen onafhankelijk van elkaar en soms ook in combinatie met elkaar worden ingezet.

- Afschaffen regeling.
De regeling is niet meer nodig c.q. actueel en kan dus worden afgeschaft. Hierdoor hoeft de politie deze regeling niet meer uit te voeren en wordt dus niet meer geconfronteerd met de administratieve lasten er van.

- **Uitbesteden van de uitvoering.**
Een andere organisatie kan de regeling efficiënter uitvoeren. Als gevolg hiervan verschuiven de administratieve lasten volledig van de politie naar de andere organisatie. De uitbesteding zal in dit geval gebeuren door het ministerie waartoe de regeling behoort. Voor een definitie van uitbesteding verwijst de werkgroep naar bijlage 4.
- **Uitbesteden van de uitvoering onder regie van de politie.**
Een andere organisatie voert de regeling onder regie van de politie efficiënter uit dan voorheen. De administratieve lasten verschuiven dan wederom van de politie naar de andere organisatie. De politie zal deze organisatie moeten aansturen, waardoor een (klein) deel van de administratieve lasten achterblijft bij de politie.
- **Aanpassen van de regeling.**
Door de regeling aan te passen kan de uitvoering door de politie vereenvoudigen. Dit leidt tot een reductie van de administratieve lasten.
- **Vereenvoudigen van de uitvoering.**
Hiertoe behoort ook het inzetten van administratief personeel. Door de uitvoering te vereenvoudigen, nemen de administratieve lasten voor de politie af.

Bij deze mogelijkheden geldt wel dat de inzet tot een vergroting van de executieve capaciteit binnen de bestaande context (meer blauw op straat) moet leiden. Zo moet het uitbesteden van de uitvoering niet leiden tot hogere lasten dan bij uitvoering door de politie.

De mogelijke oplossingsrichtingen zijn getoetst aan twee criteria:

1. *Rechtmatigheid*

In dit kader zijn rechtszekerheid en zorgvuldigheid van groot belang. Daarnaast gaat het ook om de vraag of de uitvoering conform wet- en regelgeving is. Hiertoe behoren waarborgen voor een adequate uitvoering van de regeling en de vraag of het gewenste beleidsdoel wordt bereikt.

2. *Doelmatigheid*

Hierbij gaat het om het bereiken van de gewenste eindtoestand met inzet van zo weinig mogelijke middelen. Het gaat hierbij om de uitvoeringskosten en de administratieve lasten. Bovendien is van belang of er een directe relatie met de politietaken is dan wel dat de regeling niet door een andere organisatie op dezelfde wijze kan worden uitgevoerd. Tot slot zijn in dit verband ook technologische ontwikkelingen en de mogelijkheden om de informatieverstrekking in te perken van belang.

De niet-gekwantificeerde regelingen

Van de resterende twaalf regelingen zijn de administratieve lasten niet gekwantificeerd. De administratieve lasten zijn echter wel in kwalitatieve zin in hoofdstuk 3 beschreven. Dat wil zeggen dat de werkgroep heeft aangegeven waar naar verwachting de bulk van de administratieve belasting van deze regelingen zit. Bovendien is aangegeven hoe deze belasting eventueel kan worden verminderd. De werkgroep merkt hierbij op dat het van belang is dat eerst nog een gericht onderzoek plaatsvindt naar de administratieve belasting alvorens de administratieve belasting daadwerkelijk wordt verlicht.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee zijn de administratieve lasten van de gekwantificeerde regelingen beschreven. Bovendien is aangegeven hoe deze lasten in voorkomende gevallen kunnen worden verlicht. Hoofdstuk drie bevat de regelingen die niet zijn gekwantificeerd. Deze zijn kwalitatief behandeld. Hierbij is aangegeven waar naar verwachting de bulk van de administratieve belasting ligt en hoe deze eventueel kan worden verminderd. Tot slot beschrijft hoofdstuk vier enige oplossingen in algemene zin om de administratieve lasten bij de politie te verlichten.

2 Verlichten administratieve lasten van gekwantificeerde regelingen

In dit hoofdstuk is de administratieve belasting van de elf geselecteerde regelingen gekwantificeerd. Tevens is beschreven hoe de administratieve lasten kunnen worden verlicht uitgaande van het beoordelingsschema in figuur 1-1. Bijlage 3 bevat een beschrijving van de inhoud van de regelingen en recente ontwikkelingen.

2.1 Opsporing

2.1.1 Wet BOB: onderzoek van telecommunicatie

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Het gebruik van telefoontaps e.d. is een belangrijk onderdeel van opsporingsonderzoeken. Door de opkomst van de mobiele telefonie is het gebruik van de telefoontap verder toegenomen. De regeling is dus nog nodig en actueel.

Kwantificering administratieve lasten

De administratieve belasting van het onderzoek van telecommunicatie bedraagt 465 fte. Dat correspondeert met ruim €29 mln. Het aanmaken van de tapkaart, dat is het uitwerken van de gesprekken, vormt de grootste administratieve belasting binnen deze regeling (406 fte / €25,5 mln). Tussen de korpsen bleken grote verschillen bestaan in de tijd die het kost om een PV op te maken (20 à 25 minuten vs. 3 à 4 uur; dit geldt ook voor de inzet van technische hulpmiddelen). Een mogelijke verklaring is dat de eisen die verschillende parketten stellen niet uniform zijn. Een duidelijke verklaring voor dit verschil is echter niet te geven.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen op een aantal punten worden vereenvoudigd.

- Aanvraag en verlenging telefoontap per persoon i.p.v. per nummer.
Een opsporingsonderzoek richt zich op een verdachte; een telefoontap daarentegen op een telefoonnummer. Dit betekent dat de politie per (nieuw gevonden) telefoonnummer een aanvraag (en verlenging) van de telefoontap moet doen. Door de regeling te wijzigen zodat de aanvraag en verlenging van een telefoontap per persoon kan (met vermelding van telefoonnummers) nemen de administratieve lasten af. Indien de besparing in tijd 10% is, worden 2 fte (€0,1 mln) vrijgespeeld. Hiervoor is een wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Sv) nodig. De rechtmatigheid vermindert, doordat nu niet meer voor elk nummer een verzoek wordt ingediend. Tot slot blijft een verzoek per nummer nodig als de verdachte gebruik maakt van een prepaid telecommunicatiedienst. In dat geval zijn de naam en adres van de verdachte namelijk niet bekend bij de aanbieder.
- Verlengen van de geldigheidsduur van de telefoontap.
De relatief korte geldigheidsduur van de tap (vier weken) betekent dat de politie regelmatig verlengingsverzoeken moet indienen. Door de geldigheidsduur van de tap te verlengen verminderen de administratieve lasten. Uitgaande van gemiddeld 2

verlengingen per tap, zou een verlenging van de geldigheidsduur met 2 weken een administratieve lastenverlichting van circa 0,5 fte c.q. €0,03 mln betekenen. Hiervoor is een wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Sv) nodig. Bovendien neemt de rechtmatigheid af. De rechter-commissaris (RC) kan dan immers minder regelmatig de rechtmatigheid en doelmatigheid van de tap toetsen, terwijl naarmate de tap langer duurt de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte toeneemt.

- Het accepteren van geluidsmateriaal als onderdeel van het PV.
Indien het mogelijk wordt om het dossier digitaal bij te houden, is het mogelijk om ook de telefoongesprekken digitaal (als geluidsmateriaal) bij te voegen. Dit voorkomt een uitgebreide en vaak woordelijke verslaggeving van hetgeen is gezegd, hetgeen vaak veel tijd kost. Indien het – met inachtneming van de noodzakelijke veiligheids garanties zoals het ondertekenen van een verklaring dat er niet mee is geknoeid – mogelijk wordt om de administratieve belasting met 10% te verminderen, levert dit een administratieve lastenverlichting van circa 41 fte c.q. €2,5 mln. Een dergelijke wijziging zal de rechtmatigheid niet doen verminderen. Hiervoor is een wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Sv) nodig.
- Vereenvoudigen noodzakelijke formulieren.
Reeds in eerder onderzoek (Bokhorst, de Kogel en van der Meij, 2002) is geconstateerd dat de forse administratieve lastendruk bij het tappen kan worden verminderd door de aanpassing van de noodzakelijke formulieren. Zo ervaren verschillende OvJ's en politiefunctionarissen het als dubbelop dat zowel een bevel als een PV nodig is. Derhalve is voorgesteld om de toestemming op te nemen in het PV. Dit vermindert de administratieve belasting met 2 fte c.q. €0,15 mln, doordat het niet meer nodig is om een machtigingsformulier te ontvangen en archiveren.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

De politie moet – gelet op de rechtmatigheid en doelmatigheid – deze regeling uitvoeren. Uitbesteden van de uitvoering, inclusief uitvoering onder regie van de politie, behoort daardoor niet tot de mogelijkheden.

2.1.2 Wet BOB: technische hulpmiddelen

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

De inzet van technische hulpmiddelen is vrij gebruikelijk in opsporingsonderzoeken. De inzet van dergelijke hulpmiddelen kan diep in de persoonlijke levenssfeer ingrijpen. Daarom dient dit met de nodige zorgvuldigheid te gebeuren. Gelet hierop is de regeling nog nodig.

Kwantificering administratieve lasten

De korpsen maken in tegenstelling tot het onderzoek van telecommunicatie relatief weinig gebruik van de mogelijkheid om technische hulpmiddelen in te zetten. Hierdoor bedragen de totale administratieve lasten (slechts) 6 fte of circa €0,4 mln op jaarbasis¹⁴. Hiervan hebben 6 fte (€0,36 mln) betrekking op observatieverzoeken en 0 fte (€0,03 mln) op direct afluisteren.

Wederom verschilt de tijdbesteding om een PV op te stellen sterk tussen de korpsen (20 à 25 minuten vs. 3 à 4 uur). De tijd die nodig is voor het opmaken van de aanvraag is het meest administratief belastende onderdeel. Gemiddeld kost de aanvraag voor een

¹⁴ Vermoedelijk is deze raming te laag, omdat geen inschatting kon worden gemaakt van de inzet van technische hulpmiddelen door kernteams.

observatieverzoek 2 uur (3 fte / €0,2 mln). Het aanvragen van de mogelijkheid om een verdachte direct af te luisteren kost meer tijd, te weten ruim 6,3 uur, maar komt zeer weinig voor.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen op een aantal punten worden vereenvoudigd.

- Het accepteren van geluid- en beeldmateriaal als onderdeel van het PV.
Indien het mogelijk wordt om het dossier digitaal bij te houden, is het mogelijk om ook geluid- en beeldmateriaal digitaal bij te voegen. Dit voorkomt een uitgebreide en vaak woordelijke verslaggeving van hetgeen is gezegd; hetgeen vaak veel tijd kost. Onduidelijk is wat de omvang van de administratieve lastenverlichting zal zijn. Een dergelijke wijziging van het Sv zal de rechtmatigheid niet doen verminderen.
- Verlichten controleverplichtingen technisch hulpmiddel.
Voorafgaand aan en na afloop van de inzet van een technisch hulpmiddel dient steeds weer controle van het technische hulpmiddel plaats te vinden door daartoe aangewezen opsporingsambtenaren die daarvan een PV moeten opmaken. Dit levert regelmatig problemen op, mede door het vereiste dat het hulpmiddel moet zijn goedgekeurd. De additionele administratieve lasten kunnen worden verlicht door toe te staan dat kleine aanpassingen en noodreparaties op locatie mogen worden verricht en dit achteraf te verantwoorden in het PV. Dit vergt een wijziging van het Besluit technische hulpmiddelen. Doordat dit onderdeel niet is meegenomen in de kwantificering is het niet mogelijk om aan te geven in hoeverre dit de administratieve lasten verlicht. Wel is duidelijk dat een dergelijke wijziging de rechtmatigheid vermindert.
- Vereenvoudigen noodzakelijke formulieren.
Reeds in eerder onderzoek (Bokhorst, de Kogel en van der Meij, 2002) is geconstateerd dat de forse administratieve lastendruk bij de inzet van technische hulpmiddelen kan worden verminderd door de aanpassing van de noodzakelijke formulieren. Zo is ervaren verschillende OvJ's en politiefunctionarissen het dubbelop dat zowel een bevel als een PV nodig is. Derhalve is voorgesteld om de toestemming op te nemen in het PV. De vermindering van de administratieve lasten bedraagt circa 0,2 fte of €0,01 mln.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

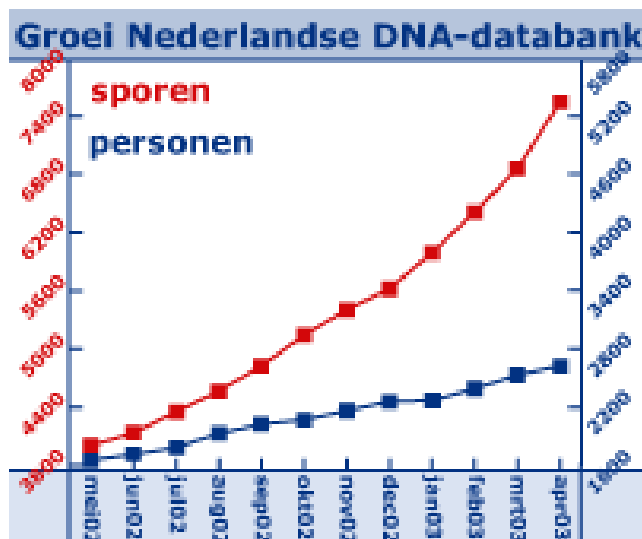
Analoog aan de uitvoering van onderzoek van telecommunicatie moet de politie deze regeling uitvoeren.

2.1.3 Regelgeving DNA-onderzoek

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

DNA-onderzoek is de laatste jaren in opkomst. Er is dan ook een sterke stijging waarneembaar van het aantal sporen- en personenprofielen (zie Figuur 2-1). In 2002 zijn naar schatting 2.402 sporen, 2.125 High Volume Crime verzoeken (HVC; hierbij worden meerdere sporen in één keer aangeboden; het gaat daarbij om woninginbraken e.d.) en 2.081 DNA-gegevens van personen onderzocht. In 2003 zijn tot en met juni alleen al 1.340 sporen, 1.076 HVC-verzoeken en 3.255 DNA-gegevens van personen onderzocht. Gelet op de stijgende lijn in het aantal DNA-onderzoeken zal de administratieve belasting de komende jaren verder toenemen. Een regeling voor DNA-onderzoek is dan ook nodig en actueel.

Figuur 2-1 Groei in de Nederlandse DNA-databank, mei 2002 - april 2003

Bron: Ministerie van Justitie (www.dnasporen.nl)

Kwantificering administratieve lasten

De administratieve procedures die gepaard gaan met DNA-onderzoek en die grotendeels voortvloeien uit het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken¹⁵ leggen beslag op circa 7 fte of circa € 0,5 mln.

- Met name de afname van DNA-materiaal (wangslim) kost veel tijd, circa 3 uur. De totale administratieve belasting is gemiddeld 5 fte c.q. € 0,3 mln. Uit de gesprekken bleek dat onervarenheid bij de rechercheurs een grote rol speelt bij de hoge tijdbesteding. DNA-deskundigen binnen het korps zijn veel tijd kwijt met geven van voorlichting.
- Het registreren e.d. van een spoor kost in beginsel niet veel tijd, maar doordat er per zaak vaak vele sporen zijn leidt dit in totaal tot een administratieve belasting van 2 fte (€ 0,2 mln).

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De werkgroep ziet de volgende mogelijkheden om de regeling c.q. de uitvoering te vereenvoudigen.

- Integreren formulieren afname DNA.
Voor het afnemen van DNA moeten verschillende formulieren worden ingevuld die met elkaar te maken hebben en waar grotendeels dezelfde informatie op moet worden ingevuld. Dit maakt de uitvoering complex. Deze administratieve belasting kan worden verminderd door de benodigde formulieren (toestemming afname, verzoek horen OvJ, instemming opsporingsambtenaar, afname opsporingsambtenaar en aanwezigheid opsporingsambtenaar) te integreren in één formulier. Dit levert een tijdswinst van naar verwachting een half uur op per DNA-afname. De administratieve belasting vermindert dan met circa 1 fte / € 0,04 mln. Dit heeft geen gevolgen voor de rechtmatigheid.
- Formulieren van standaard onderzoeksvragen.
Het formulieren van de onderzoeksvraag is veelal lastig en daardoor arbeidsintensief. Het formulieren van standaardonderzoeksvragen in het kader van ABRIO die de

¹⁵ Staatsblad 2001, 400. Dit Besluit is uitgewerkt in de instructie DNA-onderzoek van het College van PG's.

opsporingsambtenaar kan aanpassen aan het onderzoek kan de benodigde tijd met de helft (8 minuten respectievelijk 5 minuten) verminderen. De administratieve lasten verminderen dan met 0,4 fte / € 0,02 mln. Dit heeft geen gevolgen voor de rechtmatigheid.

- **Introductie digitaal DNA-loket.**
Het versturen van 'stukken van overtuiging' (peuken, messen, kleding, wattenstaafjes e.d.) naar het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) gaat gepaard met veel administratieve rompslomp. Naar verwachting is een digitaal DNA-loket per 2004 beschikbaar voor alle korpsen. Dit betekent een administratieve lastenverlichting van maximaal 2¼ fte / € 0,11 mln. De rechtmatigheid blijft ongewijzigd. Hiervoor is een wijziging van de in ABRIO beschreven werkprocessen nodig.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

Het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken heeft als hoofdregel dat het afnemen van wangslim, bloed of haarwortels geschiedt door een arts of verpleegkundige, maar ook kan door een opsporingsambtenaar dit worden afgenomen mits de betreffende persoon daar afzonderlijk schriftelijk mee instemt. Feitelijk hoeft de politie de afname dus niet zelf te doen. Wel moet het PV van afname door een opsporingsambtenaar worden opgesteld.

2.1.4 Handleiding inbeslagneming

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Tijdens een onderzoek van de politie komt het regelmatig voor dat er voorwerpen in beslag worden genomen. De wettelijke grondslag hiervan is artikel 94 Sv. Om problemen op het gebied van inbeslagneming zoveel mogelijk te verminderen en een uitleg van de wettelijke regeling te geven is daarnaast de handleiding inbeslagneming opgesteld.

Kwantificering administratieve lasten

In totaal nemen de korpsen jaarlijks gemiddeld circa 28.900 goederen in beslag. Bij het in beslag nemen van goederen geldt voor elke categorie (zoals geld, drugs, wapens en voertuigen) een ander administratief en uitvoeringsproces. Globaal gesproken kost een eenvoudige inbeslagname (incl. beheer van het goed) circa 1,5 uur. De administratieve belasting komt daarmee op 27 fte c.q. € 1,7 mln.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen op een aantal punten worden vereenvoudigd.

- **Zo snel mogelijk vernietigen, overbrengen c.q. retourneren van goederen.**
Het in beslag genomen voorwerp ligt relatief lang bij het korps. Enerzijds komt dit doordat de beslissing wat er met het voorwerp moet gebeuren redelijk lang duurt. Anderzijds komt dit doordat het relatief lang duurt voordat het voorwerp weer wordt teruggeven c.q. overgebracht naar de Domeinen. Deze processen kunnen worden versneld. In het project 'Beslaghuis' zijn hiervoor beleidsvarianten gedaan, zoals: de politie machtigen om over voorwerpen tot 10 euro te beslissen en protocollen uitwerken om in beslag genomen voorwerpen eerder over te brengen van politie naar Domeinen. Dit vergt een wijziging van het Sv. Indien een dergelijke wijziging een tijdwinst van circa 10 minuten per goed oplevert, verminderen de administratieve lasten met 3 fte c.q. € 0,19 mln.
- **Opstellen van richtlijnen met betrekking tot in beslag nemen.**
De regelgeving omtrent inbeslagname geeft onvoldoende richting aan de politie ten aanzien van het in beslag nemen. Hierdoor neemt de politie vaak meer in beslag dan nodig is. Dit betekent niet dat onjuist gebruik is gemaakt van de bevoegdheid, maar

wel dat onvoldoende is gezien of het in beslag genomen voorwerp strikt genomen noodzakelijk is voor de bewijsvoering. Door het opstellen van (duidelijkere) richtlijnen voor het in beslag nemen en meer contact te hebben met het OM c.q. de hulp-OvJ kan een betere selectie van de in beslag te nemen goederen plaatsvinden (zie ook het project 'Beslaghuis'). De administratieve lastenverlichting bedraagt circa 9 fte / € 0,56 mln uitgaande van een tijdwinst van 30 minuten per inbeslagname.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

Bij deze regeling moet onderscheid worden gemaakt tussen het in beslag nemen en het beheren van voorwerpen. De bevoegdheid tot het in beslag nemen is voorbehouden aan opsporingsambtenaren. De in beslag genomen voorwerpen kunnen ter bewaring, vervreemding of vernietiging worden overgedragen aan een bewaarder, zoals bijvoorbeeld de Domeinen, Laser voor dieren en het KLPD voor vuurwapens. In het project "Beslaghuis" is voorgesteld om centraal de administratie, het vervoer, de bewaring en afwikkeling van het beslag te regelen door dit neer te leggen bij de Domeinen Roerende Zaken. Dit bespaart veel administratief werk bij de politie en bij het OM. Bovendien raken bij de politie opslagruimten overbodig en kunnen contracten met externe particuliere bergers worden beëindigd. In het lopende project "Beslaghuis" is een indicatie gegeven van de mogelijke winst die deze wijziging op het beheer door de politie kan hebben, te weten circa 300 fte.

2.1.5 Samenvatting opsporing

Tabel 2-1 geeft een samenvatting van de administratieve belasting van de regelingen en beschrijft welke no-regret varianten mogelijk zijn (inclusief de vrijgespeelde capaciteit). Vergeleken met de totale politiecapaciteit voor opsporing (circa 8.000 fte) wordt gemiddeld 8% van de tijd besteed aan administratieve verplichtingen die voortvloeien uit de hier geselecteerde regelingen. Via de no-regret varianten kunnen circa 58 fte (9% van de administratieve belasting van deze regelingen c.q. 1% van de totale opsporingscapaciteit) worden vrijgespeeld.

Tabel 2-1 Samenvatting administratieve belasting van de opsporingsregelingen en no-regret varianten

Regeling	Tijd per geval (in minuten)	Tot. adm. belasting		No-regret varianten Omschrijving	Vrijgespeeld in fte (mln euro)
		Capaciteit (in fte)	Bedrag (in mln euro)		
Wet BOB:		471	29,6	Vereenvoudigen formulieren	2 fte (€0,15 mln)
• Onderz. telecom	193	465	29,2	Accepteren van geluid- en beeldmateriaal (10% tijdbesparing)	41 fte (€2,5 mln)
• Observaties	204	6	0,36		
• Direct afluisteren	1.190	0	0,03		
Regelgeving DNA:		7	0,5	Integreren formulieren afname DNA (½ uur winst)	1 fte (€0,04 mln)
• Sporen	101	2	0,15		
• DNA-afname	234	5	0,31	Formulieren standaard onderzoeksvragen (5 – 8 minuten winst)	0,4 fte (€0,02 mln)
				Introductie digitaal DNA-loket	2¼ fte (€0,11 mln)
Handleiding inbeslagneming	90	27	1,7	Zo snel mogelijk vernietigen/ overbrengen zaken (10 minuten winst)	3 fte (€0,19 mln)
				Opstellen richtlijnen m.b.t. inbeslagname (30 minuten winst)	9 fte (€0,56 mln)
Totaal		505	31,7		58 fte (€3,6 mln)
<i>Bandbreedte</i>		<i>461-548</i>	<i>29-34 mln</i>		

2.2 Basispolitiezorg

2.2.1 Rijden onder invloed

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Rijden onder invloed is verboden op grond van artikel 8 WVV. Elk korps is belast met het uitvoeren van alcoholcontroles en het verbaliseren van personen die een te hoog alcoholpromillage hebben. Mede daarom is er een aanwijzing inzake rijden onder invloed opgesteld welke de opsporing en het proces daarna – indien de ademtest positief is – regelt. In aanvulling hierop is er een aanwijzing invordering rijbewijzen, welke de invordering van rijbewijzen regelt.

Kwantificering administratieve lasten

In 2002 zijn 51.500 personen aangehouden vanwege rijden onder invloed. Hiervan zijn 12.500 zaken afgedaan met een politietransactie en de rest via een PV. Er zijn circa 10.300 rijbewijzen ingevorderd. De administratieve lasten die gepaard gaan met het afdoen van rijden onder invloed met een transactie kosten ongeveer driekwartier tot een uur. Op jaarbasis zijn hiermee circa 52 fte (€ 3,3 mln) gemoeid:

- 8 fte (€ 0,48 mln) hebben betrekking op de afdoening via een transactie;
- Ruim 33 fte (€ 2,0 mln) hebben betrekking op de afdoening via een PV;
- Tot slot hebben circa 13 fte (€ 0,76 mln) betrekking op de afdoening via een PV met invordering van het rijbewijs.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

In bepaalde situaties is het per 1 januari 2004 mogelijk via het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) een OM-transactie aan te bieden. Het opmaken van een volledig PV komt voor een groot aantal zaken te vervallen, doordat het betalen van de zaak mogelijk wordt op basis van een landelijke OM-richtlijn zonder tussenkomst van een lokaal parket zoals nu moet bij het niet-betalen van de politietransactie. Bovendien kan de controle van het Herkenningsdienstsysteem (HKS) door de politie achterwege blijven, omdat de controle op recidive door het CJIB automatisch wordt uitgevoerd bij de Centrale Justitiële Documentatiedienst (CJD) te Almelo. Dit leidt in zijn geheel tot een administratieve lastenverlichting van 4 fte / € 0,23 mln bij de politie. Daartegenover staat een (onbekende) lastenverzwaring bij het CJIB en de CJD.

Gelet op het bovenstaande heeft de werkgroep alleen mogelijkheden gezien die in aanvulling op de wijziging per 2004 tot een vermindering van de administratieve lasten kan leiden:

- Invoeren landelijke checklist.
Het invullen van het mini-PV en het registreren van de gegevens voor een volwaardig PV (nodig in geval dat de transactie niet wordt voldaan) kost relatief veel tijd voor de opsporingsambtenaar. In 1995 zijn mede daarom een landelijk PV en checklist ontwikkeld. De invoering hiervan is echter nooit van de grond gekomen als gevolg van lokaal beleid en lokale invulling. Het invoeren van een landelijke checklist – die automatisch door de computer kan worden omgewerkt tot een volwaardig PV voorzien van digitale handtekening van de opsporingsambtenaar – kan echter leiden tot een administratieve lastenbesparing van 5 fte / € 0,3 mln (vermindering van 25% van de tijd die het opmaken van het PV kost). Bovendien wordt hiermee zeker gesteld dat alle gegevens worden ingevuld. De invoering heeft geen gevolgen voor de rechtmatigheid.

- Politie direct toegang geven tot het vorderingensysteem van het CBR. In het voorafgaande is ingegaan op de strafrechtelijke invordering van rijbewijzen. Daarnaast is er echter ook een administratiefrechtelijke procedure (artt. 130-134 WvW) inzake de invordering van een rijbewijs. Deze vorderingsprocedure wordt gestart tegen mensen van wie de politie, het OM of de Directeur van het CBR vermoedt, dat zij ongeschikt zijn om een motorvoertuig te besturen c.q. niet rijvaardig zijn. Op jaarbasis ontvangt de divisie Vorderingen ongeveer 18.000 mededelingen. Circa 80% van deze mededelingen is afkomstig van de politie. De mededelingen worden thans per post aan de divisie Vorderingen van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) toegezonden. Om in de toekomst het uitbrengen van de mededelingen efficiënter te laten verlopen kan er aan worden gedacht om de politie toegang te geven tot het vorderingensysteem, zodat zij de mededelingen rechtstreeks in het systeem kunnen muteren. Indien dit 10% van het aantal invorderingen betreft, wordt hiermee 0,1 fte vrijgespeeld.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

De uitvoering van rijden onder invloed is voorbehouden aan opsporingsambtenaren. Het is denkbaar om buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) in te zetten voor de opsporing (bij grootscheepse alcoholcontroles). Het inzetten van een andere organisatie lijkt hier niet doelmatig. De daadwerkelijke aanhouding en het vervolgtraject kan dan geschieden door algemene opsporingsambtenaren.

2.2.2 Verbalisering minderjarigen

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Het aantal minderjarigen dat wordt opgepakt ligt relatief hoog. Jongeren worden volgens het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) steeds criminelier. Jaarlijks hoort de politie gemiddeld 47.000 jongeren op verdenking van een strafbaar feit¹⁶. Hiervan gaan 21.000 jongeren door naar het bureau HALT¹⁷. In 26.000 gevallen maakt de politie een PV op en stuurt deze naar de OvJ¹⁸. De Aanwijzing verbaliseringsbeleid en procesbeschrijving (en de aanwijzingen betreffende HALT en STOP) zijn derhalve nodig.

Kwantificering administratieve lasten

Vanwege de hoge frequentie van het aanhouden van minderjarigen vormt de aanpak van jeugdcriminaliteit een aanzienlijke belasting. Bovendien kost het proces bij een minderjarige aanzienlijk meer tijd dan bij een meerderjarige. De gemiddelde tijd die een politieambtenaar bezig is met het afhandelen varieert van ruim 110 minuten (bagateldelict) tot circa 430 minuten (misdrijf). In totaal betekent dit dat circa 185 fte (€ 11,6 mln) op jaarbasis bezig zijn met de verbalisering van minderjarigen:

- Circa 38 fte (€ 2,4 mln) betreffen de HALT- en Stopafdoening;
- Circa 128 fte (€ 8,0 mln) betreffen misdrijf-PV's.

¹⁶ Zie WODC (2003).

¹⁷ Zie WODC (2003) en HALT Nederland (www.HALT.nl).

¹⁸ Bron: Parket Generaal.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen op een aantal punten worden vereenvoudigd.

- Gesprekken met ouders e.d. door sociaal werker.
Op dit moment voert de executieve politieambtenaar alle gesprekken met ouders, kinderen e.d. Dit kost relatief veel tijd (circa ½ uur). Deze gesprekken zouden ook kunnen worden gevoerd door een sociaal werker of de Raad voor de Kinderbescherming. Op jaarbasis scheelt dit circa 28 fte (€ 1,7 mln). De rechtmatigheid blijft ongewijzigd.
- Introductie landelijk overdrachtsformulier (LOF).
Op dit moment hanteert elk korps andere formulieren. Op landelijk niveau is daarom het LOF ontwikkeld. De introductie van dit formulier kan leiden tot een besparing en kwaliteitsverbetering bij de politie. Het voldoet als PV voor die zaken waarin het OM een transactie aanbiedt. Een inschatting van de administratieve lastenverlichting is lastig. Indien het LOF de tijd met 10 minuten bekort, levert dit een administratieve lastenverlichting van 3,6 fte (€ 0,22 mln) op. Dit gaat niet ten koste van de rechtmatigheid.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

De opsporing is voorbehouden aan opsporingsambtenaren. Vervolgacties richting minderjarigen kunnen (en worden soms ook in de praktijk¹⁹) overgedragen aan andere organisaties zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau HALT of Bureau Jeugdhulp. Naar verwachting zal dit bij de politie een administratieve lastenwinst en een verzwarende van de administratieve lasten bij de andere organisaties opleveren. Overigens zal afhandeling door de politie waarschijnlijk meer indruk maken op minderjarige(n) en ouders dan afhandeling door één van de andere organisaties.

2.2.3 Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige winkeldiefstal en verduistering

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

De mogelijkheid om een politietransactie aan te bieden aan meerderjarigen is ingesteld om de administratieve lasten bij de politie en het OM te verminderen. Politietransacties komen echter alleen voor bij eenvoudig te bewijzen misdrijven en indien het de eerste keer is dat het misdrijf wordt gepleegd. In 2002 heeft de politie circa 15%²⁰ van het aantal winkeldiefstallen en verduisteringen kunnen afhandelen met een politietransactie.

Kwantificering administratieve lasten

Het administratieve proces van de politietransactie bestaat uit een aantal stappen en kost ruim anderhalf uur. In 2002 zijn er 6.500 politietransacties geweest. Op jaarbasis betekent dit de inzet van 6 fte / € 0,4 mln.

¹⁹ Uit een eerdere analyse (Klooster, Slump, Nauta en Bürmann, 2002) is gebleken dat bijvoorbeeld het aanbieden van de Stop-reactie in sommige regio's is uitbesteed en in andere regio's geschiedt onder toezicht van de betrokken partijen.

²⁰ Uit onderzoek is gebleken dat er gemiddeld 44.000 winkeldiefstallen per jaar plaatsvinden (WODC, 2003). Circa 6.500 winkeldiefstallen kunnen worden afgedaan met een transactie (bron: NPI).

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De politietransactie is feitelijk al een redelijk eenvoudige regeling. Dit blijkt ook wel uit de hoogte van de administratieve belasting. Desondanks kan de uitvoering nog verder worden vereenvoudigd.

- Ter plekke afdoen van de transactie.
Nu moet de politie de verdachte mee naar het bureau nemen voor het afdoen van de zaak. Om het proces te versnellen, kan worden overwogen om de transactie ter plekke af te handelen. Dat betekent dat telefonisch contact moet worden gezocht met de hulp-OvJ (voor de voorgeleiding en de beslissing of een transactie kan worden aangeboden) en het bureau voor de check in HKS e.d. Het betalen van de boete kan op de huidige wijze (acceptgiro) worden uitgevoerd. In totaal kan dit een administratieve lastenverlichting van 1 fte (€0,04 mln) opleveren doordat onder andere het insluitingformulier niet meer hoeft te worden opgemaakt. Overigens zij bedacht dat deze variant ook op andere vlakken tot efficiencywinsten kan leiden, zoals minder reistijd.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

Het aanbieden van een politietransactie zal door de politie moeten geschieden. Dat wil niet zeggen dat de feitelijke uitvoering ook door de politie hoeft te gebeuren. Naar analogie van de OM-transactie kan het CJIB dit doen namens de politie. Een alternatief is om net als bij rijden onder invloed gelijk het OM een transactie te laten aanbieden aan de verdachte. In beide gevallen is feitelijk sprake van een verschuiving van de administratieve lasten van de politie naar het CJIB.

Tot slot kan het experiment van de gemeente Rotterdam om een winkeldiefstal civielrechtelijk af te laten doen door de winkelier uit worden gebreid. Gelet echter op het feit dat in Rotterdam het aantal civiele procedures tegenvalt²¹, zal de doelmatigheid naar verwachting niet noemenswaardig toenemen.

2.2.4 Aanwijzing verkeersongevallen en aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

In 2002 behandelde de politie circa 237.000 aanrijdingen²². Dit vormt circa 16% van het totaal aantal verkeersongevallen dat in Nederland plaatsvond. In de overige gevallen handelen de personen die betrokken zijn bij de aanrijding deze zelf af op basis van een eigen aanrijdingenformulier voor de verzekeringsmaatschappij. Gelet op het feit dat de informatie wordt gebruikt door verzekeraars (voor de afdoening van het ongeval) en de Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (AVV; voor het verkeersveiligheidsbeleid) lijkt deze regeling nog nodig en actueel.

Kwantificering administratieve lasten

De administratieve verplichtingen die voortkomen uit de aanwijzingen met betrekking tot verkeersongevallen kost de politie circa een half uur. Daar komt nog een half uur bij als het een zware aanrijding betreft, waarbij één of meerdere voertuigen moeten worden weggesleept. Dit komt in 20% van de verkeersongevallen waar de politie bij komt voor.

²¹ Van september 2002 tot april 2003 werden 37 civiele overeenkomsten afgedaan, terwijl 412 keer aangifte is gedaan in Rotterdam.

²² Bron: NPI.

Deze regeling belast in totaal circa 108 fte of €6,8. Hiervan hebben 33 fte (€2,1 mln) betrekking op assistentie bij een zware aanrijding.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen op de volgende wijze worden vereenvoudigd.

- Verlichten taak politie bij verkeersongevallen.
In het verleden is vaker gesproken over de taak van de politie bij verkeersongevallen. De politie is sinds 2000 in overleg met de AVV om te bezien hoe de administratieve lasten van de politie kunnen worden verminderd zonder dat daarmee de informatiebehoefte van de AVV wordt belemmerd. De volgende beleidsvarianten, al dan niet in combinatie met elkaar, zijn in dit overleg genoemd: eenmalig registreren, vereenvoudigde registratieset (o.a. minder kenmerken, multiple choice-vragen i.p.v. tekst, situatieschets kan eenvoudiger/is in principe niet noodzakelijk), elektronische data-uitwisseling en minder registratiesets opmaken (aanlevering gegevens betreffende lichte ongevallen kan volstaan met informatie uit meldkamers). Naar verwachting wordt hiermee 185 fte²³ (€ 11,6 mln) vrijgespeeld. Dit is niet alleen op administratieve lastengebied, maar levert ook op andere vlakken capaciteit op. Deze wijzigingen vergen een wijziging van het Sv.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

Ondanks dat gegevens van de politie voor de SPV en de AVV in sommige situaties onmisbaar zijn voor de afdoening van een verzekeringszaak c.q. om inzicht te krijgen in de verkeersveiligheid, is het niet nodig dat de politie de registratie van de verkeersongevallen uitvoert. De verzekeringsmaatschappijen zouden dit ook zelf kunnen uitvoeren. Dit zijn immers de organisaties die belang hebben bij een correcte uitvoering van de registratie van aanrijdingen. Bovendien kan op deze manier het AVV haar analyses van de verkeersveiligheid baseren op alle aanrijdingen in plaats van alleen op de aanrijdingen waarbij de politie is betrokken. Wel zij bedacht dat in het geval van verkeersovertredingen waardoor het ongeval is gebeurd, de politie onverminderd zal moeten worden betrokken bij de afhandeling van de verkeersovertreding. Uitvoering door de verzekeraars betekent echter wel een verschuiving van de administratieve lasten naar het bedrijfsleven. Bovendien zullen deze organisaties forse investeringen moeten doen om de uitvoering van deze regeling op poten te zetten. Tot slot kan het overhevelen van de uitvoering naar deze organisaties tot gevolg hebben dat het vertrouwen van de burger in de politie daalt. De burger is immers gewend dat bij een verkeersongeval de politie kan worden ingeschakeld.

2.2.5 Samenvatting basispolitiezorg

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de administratieve belasting van de regelingen en de mogelijke oplossingsmogelijkheden. Bovendien wordt in de tabel de administratieve belasting gerelateerd aan het aantal executieve politieambtenaren (ruim 37.700 fte). Uit Tabel 2-2 blijkt dat ruim 1% van deze capaciteit wordt besteed aan het naleven van informatieverplichtingen van de vijf geselecteerde regelingen. Van de totale administratieve belasting van deze regelingen (circa 351 fte / €22 mln) kunnen middels de no-regret varianten circa 223 fte (€ 13,9 mln) worden vrijgespeeld.

²³ Deze berekening is afkomstig van het project Structureel en Aanvullend inwinnen van VerkeersOngevallenGegevens (SAVOG).

Tabel 2-2 Samenvatting administratieve belasting van de regelingen op het gebied van basispolitiezorg en de no-regret varianten

Regeling	Tijd per geval (in minuten)	Tot. adm. belasting		No-regret varianten Omschrijving	Vrijgespeeld in fte (mln euro)
		Capaciteit (in fte)	Bedrag (in mln euro)		
Rijden onder invloed		52	3,3	Invoeren landelijke checklist (winst 25%)	5 fte (€0,3 mln)
• Transactie	60	8	0,48	Politie direct toegang geven tot vorderingsstelsel CBR (winst 10%)	0,1 fte (€0,0 mln)
• PV opmaken	110	33	2,0		
• Invord. rijbewijs	116	13	0,76		
Verbalisering minderjarigen		185	11,6	Gesprekken met ouders door sociaal werker	28 fte (€1,7 mln)
• Bagatel delict	113	18	1,2	Introductie LOF-formulier (10 minuten winst)	3,6 fte (€0,22 mln)
• HALT/STOP	179	38	2,4		
• Misdrijf	426	128	8,0		
Politietransactie winkeldiefstal	96	6	0,4	Ter plekke afdoen transactie	1 fte (€0,04 mln)
Verkeersongevallen		108	6,8	Verlichten taak politie bij verkeersongevallen*	185 fte (€11,6 mln)
• Aanrijding	38	75	4,7		
• Zware aanrijding	67	33	2,1		
Totaal		351	22,0		223 fte (€13,9 mln)
<i>Bandbreedte</i>		<i>248-453</i>	<i>16-28</i>		

* Dit verlicht niet alleen de administratieve last, maar levert ook op andere vlakken capaciteit op.

2.3 Bedrijfsvoering en beleid

2.3.1 Arbeidstijdenwet (ATW)

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

De ATW heeft tot de veiligheid, gezondheid en het welzijn van werknemers met betrekking tot de arbeids- en rusttijden te bevorderen. De ATW beschermt dus de burgers. Dit geldt ook voor de politiefunctionarissen, waarvoor de ATW ook geldt. De regeling is nodig en actueel.

Kwantificering administratieve lasten

De meeste korpsen maken gebruik van een computersysteem voor het inroosteren van medewerkers. Dit systeem functioneert ook als de verplichte werktijdenadministratie, levert input voor het uitbetalen van de rechtspositioneel vastgelegde toeslagen voor overwerk, nacht- en weekenddienst en is de basis voor inzicht in het politieoptreden ofwel waarvoor de beschikbare tijd wordt ingezet. De tijdverantwoording neemt voor een politieman hooguit enkele minuten per dag in beslag. Het toezicht hierop door de leidinggevende kost enkele minuten per maand. Er is hier dan ook met name sprake van een ergernis. De dagelijkse handelingen kosten weliswaar relatief weinig tijd, maar leidt op jaarbasis tot hoge administratieve lasten: circa 362 fte / €22,7 mln. Hiervan heeft 315 fte per jaar betrekking op de verantwoording door het executieve personeel en 47 fte op de controle door de leidinggevende.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De administratieve lasten die voortvloeien uit de roosterproblematiek kunnen niet zonder meer worden toegeschreven aan de ATW. Ze worden ook veroorzaakt door de korps specifieke invulling van de bedrijfsprocessen en door het gebruikte systeem. Vanaf de tweede helft van 2003 worden de bestaande roostersystemen vervangen door één

nieuw systeem. Dit nieuwe systeem is gebruikersvriendelijk, zal de administratieve last van het bijhouden van de werktijdenadministratie doen verminderen en het hele proces van plannen en inroosteren veel eenvoudiger en doelmatiger maken.

Daarnaast ziet de werkgroep de volgende mogelijkheid om de regeling te vereenvoudigen:

- Verdergaande uitzondering op de ATW creëren voor bepaalde politieonderdelen. Voor bepaalde politieonderdelen zoals de arrestatieteams en de opsporingsteams, zou een uitzondering op de ATW kunnen worden gemaakt die verder gaat dan de huidige uitzondering op de ATW. Hierdoor resulteren forse overschrijdingen van de geplande werktijd niet meer in de noodzaak om deze te motiveren. Er van uitgaande dat dit slechts 10% van het executief personeel betreft en de registratietijd met 10% wordt vermindert, leidt dit tot een administratieve lastenbesparing van ruim 3 fte (€ 0,2 mln).

Moet de politie de regeling uitvoeren?

De ATW moet worden nageleefd door de politie. De politie hoeft niet zelf de tijdplanning uit te voeren, maar de naleving van de verplichtingen natuurlijk wel. Theoretisch zou dus een andere organisatie in opdracht van de politie het inroosteren van werkzaamheden en personeel kunnen regelen. Het plannen vergt wel inzicht in de capaciteitsbehoefte, de aard en vraag naar politiezorg, prioritering van de werkzaamheden en periodieke evaluaties van de processen. Daarnaast kunnen zich spontaan omstandigheden voordoen die een acute inzet van een groter aantal personeel dan beschikbaar vereist. Dit gegeven vormt geen uitzondering. Het is de vraag in hoeverre een andere organisatie hier aan kan voldoen en hier inzicht in kan en mag hebben.

2.3.2 Politierregisters

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Het aantal verzoeken om inzage is de afgelopen jaren fors gestegen. In 2000 waren er ongeveer 1.100 verzoeken om kennisneming. Inmiddels is dit aantal gestegen naar 1.750 in 2002. Bovendien krijgt de politie steeds meer complexere verzoeken binnen. Naast deze verzoeken om inzage zijn er ook regelmatig verzoeken om autorisaties binnen en tussen de politiekorpsen en met derden. Gelet hierop is de Wet Politierregisters (nog steeds) nodig en actueel.

Kwantificering administratieve lasten

De politiekorpsen waar wij mee hebben gesproken hebben ten behoeve van de inzage- en autorisatieverzoeken een speciale privacyfunctionaris aangesteld die zich hiermee full-time bezig houdt. In totaal kosten de verzoeken om inzage en de autorisaties 8 fte c.q. € 0,49 mln:

- Een verzoek om inzage kost 275 minuten. Op jaarbasis kost dit 5 fte / € 0,31 mln.
- Het verlenen van autorisaties binnen het korps kost de privacymedewerker circa een half uur. Dit correspondeert met 2 fte / € 0,13 mln.
- Het verlenen van autorisaties aan medewerkers van andere korpsen kost 38 minuten. Dit correspondeert met 1 fte / € 0,05 mln.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De regeling en de uitvoering kunnen zo worden aangepast dat de administratieve lasten verminderen.

- Toestaan van het kopiëren en versturen van stukken.

Thans is het niet toegestaan om in het geval van een verzoek om inzage de desbetreffende stukken te kopiëren of te versturen. Het gevolg is vaak dat de verzoeker de stukken overschrijft. De privacyfunctionaris moet hier bij aanwezig zijn. Indien het veel stukken betreft, kan dit aanzienlijk veel tijd kosten. Door toe te staan dat stukken mogen worden gekopieerd en eventueel worden verstuurd (per post of per e-mail) aan de verzoeker kan het werk van de privacyfunctionaris worden vereenvoudigd. Dit kan 120 minuten per verzoek schelen. Naar verwachting levert dit maximaal 2 fte (€ 0,14 mln) op. Dit vergt wel een wijziging van de Wet politieregisters, maar gaat niet ten koste van de rechtmatigheid.

- Mogelijk maken dat politieambtenaren van een ander regio makkelijk in het systeem van een andere regio kunnen komen.

Het is denkbaar om voor autorisaties tussen korpsen dezelfde procedures te hanteren als voor binnen het korps. Hiermee kan de tijd van een autorisatieverlening met 13 minuten (circa 0,3 fte / € 0,02 mln) worden bekort.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

De politie is uiteraard gebonden aan de naleving van de bepalingen c.q. verplichtingen uit de Wet Politieregisters en kan de bescherming van de privacy van betrokkenen en belanghebbenden in dat opzicht niet uitbesteden. De uitvoering van verzoeken om inzage en autorisaties kan worden uitbesteed onder regie van de politie. Hiervoor is een wijziging van de wet op de politieregisters noodzakelijk.

Tot slot zij bedacht dat het bij verzoeken om inzage om zeer gevoelige informatie (bijvoorbeeld met betrekking tot lopende opsporingsonderzoeken) kan gaan, waarvan het de vraag is of het gewenst is dat een andere organisatie dan de politie hier inzicht in krijgt. Alternatief is om het screenen van de bestanden in geval van een verzoek om inzage door een politieambtenaar te laten uitvoeren, maar de daadwerkelijke inzage aan een andere organisatie uit te besteden.

2.3.3 Klachtenregeling

Is de regeling (nog) nodig en actueel?

Nog altijd worden er klachten ingediend over het optreden van de politie. Daarnaast moet er altijd de mogelijkheid zijn om klachten in te dienen. Een regeling hiervoor is dus nodig en actueel.

Kwantificering administratieve lasten

De klachtenregeling wordt meestal niet door executieve politiefunctionarissen uitgevoerd, maar door ondersteunend c.q. administratief personeel. In beginsel kost de afhandeling van formele klacht circa 40 uur en van een informele klacht ongeveer 7 uur. Dit komt op jaarbasis overeen met 52 fte / € 3,3 mln. Hiervan hebben 45 fte (€ 2,8 mln) betrekking op de formele afhandeling van een klacht en 7 fte (€ 0,5 mln) op de informele klacht.

Kan de regeling of uitvoering worden vereenvoudigd?

De werkgroep ziet geen mogelijkheden om de regeling verder te vereenvoudigen, maar wel om de uitvoering te vereenvoudigen. Hiervoor is geen wetswijziging vereist.

- Duidelijkere positionering van de klachtcoördinator.
Door de klachtcoördinator een duidelijkere positie te geven in de korpsen kan de administratieve afhandeling van de klachten worden verbeterd en versneld. De coördinator kan dan een meer faciliterende en sturende rol vervullen voor onder meer de bij de behandeling betrokken politieambtenaren, waaronder leidinggevend, en bij de poging tot bemiddeling. Indien wordt aangenomen dat dit behandelingsduur met 30

minuten kan verkorten, betekent dit een verlichting van de administratieve lasten met 1 fte (€ 0,06 mln).

- Meer klachten afdoen via bemiddeling.
Door meer klachten informeel af te doen – dus via bemiddeling – worden de administratieve lasten verminderd. De klacht kan dan immers veel sneller worden afgehandeld. Ook na de wijziging van de klachtenregeling blijft het mogelijk om een klacht informeel via bemiddeling af te doen. In een dergelijk geval hoeft de klachtencommissie niet te worden ingeschakeld. Indien 10% van de formele klachten via het informele traject kan worden afgedaan, worden hierdoor circa 3,5 fte (€ 0,2 mln) vrijgespeeld.

Moet de politie de regeling uitvoeren?

Het lijkt niet goed mogelijk om de uitvoering van deze regeling uit te besteden aan een andere organisatie. Als fundamenteel beginsel van het klachtenrecht geldt immers dat de behandeling in eigen huis plaatsvindt. Door het inzetten van een andere organisatie die ervaring heeft met het afhandelen van klachten en bekend is met de politie zouden op zich doelmatigheidswinsten kunnen worden behaald. Wel is het de vraag of dit niet indruist tegen het fundamentele beginsel van het klachtenrecht.

2.3.4 Samenvatting bedrijfsvoering en beleid

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de administratieve belasting van de regelingen en de no-regret beleidsvarianten. De administratieve belasting van deze drie regelingen vormt circa 1% van de totale sterkte van de politie (51.000 fte in 2002). Hiervan kan ruim 2% (10 fte / € 0,6 mln) worden vrijgespeeld middels de no-regret varianten.

Tabel 2-3 Samenvatting administratieve belasting van de regelingen op het gebied van bedrijfsvoering en beleid en de no-regret varianten

Regeling	Tijd per geval (in minuten)	Tot. adm. belasting		No-regret varianten Omschrijving	Vrijgespeeld in fte (mln euro)
		Capaciteit (in fte)	Bedrag (in mln euro)		
ATW	14	362	22,7	Uitzondering voor politieonderdelen	3 fte (€ 0,2 mln)
Politiregisters		8	0,5	Toestaan kopiëren en versturen van stukken	2 fte (€ 0,14 mln)
• Inzageverzoek	275	5	0,31		
• Autorisatie in korps	25	2	0,13	Mogelijk maken dat andere korpsen makkelijker in een politiesysteem komen	0,3 fte (€ 0,02 mln).
• Autorisatie tussen korpsen	38	1	0,05		
Klachtenregeling		52	3,3	Duidelijkere positionering	1 fte (€ 0,06 mln)
• Informeel	394	7	0,45	klachtencoördinator (winst: 30 minuten)	
• Formeel	2.380	45	2,82	Meer klachten afdoen via bemiddeling (10% minder formele klachten)	3,5 fte (€ 0,2 mln)
Subtotaal		422e	26,5		10 fte (€ 0,6 mln)
<i>Bandbreedte</i>		<i>415-429</i>	<i>26-27</i>		

3 Analyse niet-gekwantificeerde regelingen

Dit hoofdstuk beschrijft voor de niet-gekwantificeerde regelingen waar de administratieve belasting door kan worden veroorzaakt. Om een duidelijk beeld van de administratieve belasting te krijgen, is het aan te bevelen om hier nader onderzoek naar te doen. Op basis hiervan kunnen dan ook gedetailleerde beleidsvarianten voor vermindering van die lasten worden gedaan. Toch heeft de werkgroep waar mogelijk enige beleidsvarianten voor administratieve lastenverlichting beschreven. Bijlage 3 bevat een beschrijving van de inhoud van de regeling en recente ontwikkelingen.

3.1 Basispolitiezorg

3.1.1 Hulpverlening geestelijk gestoorden

Het knelpunt dat door de politie werd gesignaleerd heeft te maken met het toezicht op en de opvang van geestelijk gestoorden. Hoewel de instellingen voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ) een 7 maal 24 uur bereikbaarheid kennen, duurt het soms onevenredig lang voordat een persoon met psychische stoornissen op het politiebureau door de GGZ wordt gescreend en eventueel overplaatsing naar de GGZ gerealiseerd kan worden. Het toezicht op en de opvang van deze personen kost de politie dan veel tijd doordat er veelal iemand bij een dergelijke persoon moet blijven zitten. Dit gaat ten koste van de executieve capaciteit van de politie en vormt in dat opzicht een belasting maar geen administratieve belasting.

Desondanks ziet de werkgroep enige mogelijkheden om de administratieve belasting te verlichten:

- Uitbesteden aan GGZ-instellingen en andere hulpverleningsinstanties. Afstoten van de uitvoering van deze regeling naar de GGZ en andere hulpverleningsinstanties. Het is echter de vraag of dit niet vooral een papieren wijziging zal zijn. In de praktijk zal de politie toch meestal de eerste instantie zijn die, al dan niet via meldingen van derden, betrokken is in geval van overlast van dergelijke personen. Het is echter wel zaak om te voorkomen dat personen met psychische stoornissen onterecht en/of te lang in een politiecel verblijven.
- Gebruik maken van het afgesloten convenant. Recentelijk hebben GGZ Nederland (de brancheorganisatie van alle GGZ-instellingen) en de Raad van Hoofdcommissarissen in dit kader een convenant afgesloten over de opvang, begeleiding en behandeling van mensen met psychische en/of verslavingsproblematiek. In het algemeen geldt dat als de politie, gemeenten en GGZ-instellingen dit convenant in de regio's voortvarend hanteren, de (administratieve) lasten voor de politie kunnen verminderen.

3.1.2 Slachtofferzorg

In een eerder verricht onderzoek (KPMG, 1994) bleek dat een eenvoudige aangifte gemiddeld 20 tot 25 minuten in beslag neemt. De verdere afhandeling neemt meer tijd in beslag (circa 110 minuten). Het aantal fte dat hiermee gepaard ging varieerde per geïnterviewd korps (circa 3 tot 11 fte per korps). In totaal varieerde de werklast bij de

politie voor de gehele uitvoering van de wet en richtlijn Terwee in 1993 van circa 4 tot ruim 13 fte per korps. Hierbij zij echter bedacht dat dit onderzoek vlak na de invoering van deze wet en richtlijn heeft plaatsgevonden en bijna 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden. De huidige administratieve belasting kan hiervan afwijken. De administratieve lasten kunnen op de volgende wijze worden verminderd:

- **Uitbesteden van de uitvoering**

De politie hoeft deze regeling niet geheel uit te voeren. Voor de politie zal een belangrijke informatieve rol blijven met betrekking tot de mogelijkheden die de regeling biedt. Dit komt met name doordat zij als eerste met het slachtoffer te maken krijgt. Daarbij kunnen ook andere organisaties, zoals het Bureau slachtofferhulp worden ingeschakeld.

Voor de schadebemiddeling tussen het slachtoffer en de verdachte, geldt dat de rol van de politie hierbij minimaal kan zijn. Het is daarbij mogelijk om zelfs de politie van deze taak te verlichten en dit volledig over te hevelen naar een organisatie zoals het Bureau Slachtofferhulp.

3.1.3 Wet Mulder

De Wet Mulder is ingevoerd om de werklast van politie, OM en ZM terug te dringen. Daarnaast beoogt de wet de effectiviteit van de tenuitvoerlegging van opgelegde boeten te maximaliseren.

In 2002 zijn er circa 9,5 mln “Mulder-beschikkingen” afgegeven. In een relatief klein aantal zaken stelt de betrokkene beroep in; in 2002 betrof dit 3,8% van het aantal beschikkingen (circa 360.000 beroepen). In ongeveer 25% van deze beroepen wordt de beschikking op grond van artikel 8 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (wet Mulder) vernietigd. Het gaat hier om bedrijfsmatig aangegane huurovereenkomsten waarbij de huurtermijn ten hoogste 3 maanden bedraagt. In deze zaken kan de OvJ de beschikking aan de huurder opleggen. In de resterende gevallen (2,8% c.q. circa 270.000 beroepen) is het mogelijk dat de verbalisant wordt gevraagd om additionele informatie als de ingevoerde gegevens niet toereikend zijn gebleken. Nadat een zogenaamd Mulder-feit is begaan en de politie het mini-PV e.d. heeft opgesteld, voert deze de informatie in in het geautomatiseerde verwerkingssysteem van bonnen bij de politie (TOBIAS). De gegevens worden elektronisch overgedragen aan het CJIB. Als dat is gebeurd, komt de informatie die nodig is voor de behandeling van het beroep op het zaakoverzicht te staan dat automatisch (en elektronisch) naar het parket wordt gezonden waar het beroep is ingesteld. Als de informatie niet (volledig) is ingevoerd, dan is een aanvullende actie nodig van de verbalisant (het parket neemt contact op met deze persoon). Daarnaast kan de OvJ om additionele informatie verzoeken bij de politie in het geval dat de betrokkene bezwaar aantekent tegen de beschikking en niet alle benodigde informatie voor handen is.

Het zwaartepunt van de werklast ligt – wat deze regeling betreft – bij het OM. Doelmatigheidswinsten zullen daarom met name kunnen worden geboekt op het terrein van het OM (zie ook bijlage 3, paragraaf B3.2.8). Een substantiële vermindering van de administratieve lasten voor de politie lijkt niet mogelijk zonder elementaire rechtsbeginselen tekort te doen.

3.1.4 Gevonden voorwerpen

De gemeente is formeel verantwoordelijk voor gevonden voorwerpen (art. 5:6 BW). Desondanks is de politie feitelijk belast met de zorg daarvoor. De regeling voor gevonden voorwerpen – ongeacht de uitvoerende organisatie – is in beginsel nog steeds actueel en nodig.

In het geval van gevonden voorwerpen is de politie belast met de afhandeling van de aangifte. Daarvoor dienen de gevonden voorwerpen te worden geregistreerd, beschreven en (voor korte of lange termijn) te worden opgeslagen. Met name de registratie en beschrijving gaat gepaard met administratieve lasten voor de politie.

Het beheer van de gevonden voorwerpen is feitelijk gelijk aan het beheer van in beslag genomen goederen. De werkgroep ziet dan ook de volgende mogelijkheden voor vermindering van administratieve lasten:

- Uitbesteden van de uitvoering.
Zoals al eerder is vermeld, is de gemeente formeel verantwoordelijk voor gevonden voorwerpen. Gelet hierop is het denkbaar om de uitvoering van deze regeling dan ook bij de gemeente neer te leggen. De opslag van de voorwerpen kan conform de gesuggereerde wijzigingen bij inbeslagname in paragraaf 2.1.4 door de Domeinen worden uitgevoerd. Dit vermindert de administratieve lasten voor de politie. Het is echter de vraag of het mogelijk is om ook de aangifte van het gevonden voorwerp over te hevelen naar de gemeente. Als dit niet mogelijk is, dan kan worden overwogen om alle andere activiteiten (dus registratie en beschrijving van de voorwerpen) over te hevelen naar de gemeente. De opslag van de voorwerpen kan conform de gesuggereerde wijzigingen bij inbeslagname in paragraaf 2.1.4 door de Domeinen worden uitgevoerd.
- De opslag van de voorwerpen kan conform de gesuggereerde wijzigingen bij inbeslagname in paragraaf 2.1.4 door de Domeinen worden uitgevoerd. Dit vergt een wijziging van artikel 5:6 BW.

3.1.5 Melding geweld

Het is inherent aan het werk van de politie dat er soms gebruik moet worden gemaakt van geweld. De politieambtenaar die geweld heeft gebruikt of daarmee heeft gedreigd, dient dit onverwijld te melden aan zijn meerdere. De melding is er op gericht een beoordeling mogelijk te maken van het handelen van de ambtenaar (met andere woorden: is er nader onderzoek nodig?). Gelet hierop kan worden gesteld dat de regeling nog nodig en actueel is.

Het belangrijkste deel van de administratieve lasten wordt bij deze regeling gevormd door de verplichting om de melding van geweld niet alleen aan de OvJ te melden, maar ook aan de minister van BZK.

De regeling en de uitvoering kunnen worden aangepast zodat de administratieve lasten verminderen:

- Beperken van de verplichting om te rapporteren aan het ministerie van BZK.
Door het beperken van de verplichting om te rapporteren aan het ministerie van BZK tot de meer ernstige vormen van geweld waarbij uitsluitend lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis het leidend criterium is, kunnen de administratieve lasten voor de politie worden verminderd. Dit vergt aanpassing van de circulaire van 20 april 1994²⁴.
- Handhaven van het huidige regime, maar de gegevensverstrekking incorporeren in het toekomstige informatiestatuut.
- Melding vastleggen in een geautomatiseerd systeem.
In de nota van toelichting²⁵ bij de meest recente wijziging van de Ambtsinstructie is reeds gewezen op de mogelijkheid om de melding, gelet op de ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie, in een geautomatiseerd systeem vast te

²⁴ Nrs. 430277/594/GBJ en EA94/U897.

²⁵ Stb. 2001, 387.

leggen. Het zou de voorkeur verdienen indien – in plaats van het huidige formulier – gebruik wordt gemaakt van een dergelijk systeem.

3.1.6 Politieassistentie

In het kader van verschillende bijzondere wettelijke regelingen kan de politie worden ingeroepen als “sterke arm”, wat feitelijk betekent het aanwezig zijn bij het optreden van een autoriteit en zo nodig hem bijstand verlenen door (in het uiterste geval) geweld toe te passen.

Hoewel deze activiteiten in het algemeen op zich niet met veel administratieve lasten gepaard gaan, kan de feitelijke belasting soms aanzienlijk zijn. Met de voorbereiding, daadwerkelijke uitoefening en afwikkeling kan veel tijd zijn gemoeid.

Tijdens de eerste inventarisatieronde bleek, dat deze regeling als een oneigenlijke politietaak wordt gezien. Aan de figuur van de “sterke arm” zitten min of meer principiële aspecten, omdat de sterke arm is gesanctioneerd door een voorafgaande rechtstitel, bijvoorbeeld een rechterlijk vonnis of een wettelijke overtreding. Uiteindelijk moet de overheid in de figuur van de politie, de sterke arm, feitelijk kunnen optreden. Een persoon die een civiele procedure heeft gewonnen, wenst dat het vonnis zonodig onder dwang van de politie wordt geëxecuteerd.

Desondanks zijn er situaties waarin de politie assistentie moet verlenen, waarbij het niet noodzakelijk is dat de politie de regeling uitvoert. Het belang van de aanwezigheid van de politie zit in het feit dat hij geweld mag toepassen. Het gaat hierbij om: assistentieverlening op grond van artt. 97 en 98 van de Wet personenvervoer 2000 en bij de tenuitvoerlegging van bestuursdwang (artikel 5:21 van de Awb).

3.2 Bedrijfsvoering en beleid

3.2.1 Bijtelling privé-gebruik dienstauto

De bijtelling privé-gebruik dienstauto is geïntroduceerd om het voordeel dat werknemers met een dienstauto hebben te verminderen. De regeling zal per 1 januari 2004 worden gewijzigd.

De regelgeving voor woon-werkverkeer met de auto van de zaak bezorgt niet alleen de politie maar ook burgers en bedrijven veel administratieve lasten, en heeft geleid tot grote maatschappelijke weerstand.

In het Belastingplan 2004 wordt een pakket aan maatregelen voorgesteld om een forse administratieve lastenverlichting te realiseren. Dit kan worden bereikt door geen onderscheid meer te maken tussen zakelijk- en woon-werkverkeer. Voor alle zakelijke kilometers wordt - ongeacht afstand of vervoerswijze - een uniforme onbelaste kilometervergoeding geïntroduceerd. Bovendien wordt de gestaffelde bijtelling voor privé-kilometers met de auto van de zaak vervangen door een uniform bijtellingspercentage, waarmee een verdere administratieve lastenverlichting voor de werknemer wordt gerealiseerd. Niet alleen voor werkgevers en ondernemers, maar vooral voor de werknemer die geen ingewikkelde kilometeradministratie meer hoeft bij te houden. De verlaging van de administratieve lasten bespaart niet alleen tijd, maar ook veel ergernis en onbegrip.

3.2.2 BOM/WOR

Sinds 5 mei 1997 is de WOR onverkort van kracht bij de overheid en daarmee ook bij de sector politie. Daarnaast is in het huidige Besluit overleg en medezeggenschap politie (BOM) bepaald dat met het Regionaal georganiseerd overleg (RGO) wordt overlegd over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de ambtenaar met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd die uitsluitend het politiekorps betreffen.

De onderwerpen waarover met de OR wordt overlegd komen in belangrijke mate overeen met die waarover in het RGO wordt gesproken. Dat kan in de praktijk leiden tot een overlap, voor zover het onderwerp inhoudelijk niet reeds op de (landelijke) CGOP-tafel is geregeld en geen beslissingsvrijheid voor een nadere invulling op regionaal niveau bestaat. Daarnaast ontstaan soms afstemmingsproblemen, verschil van opvatting tussen medezeggenschap en vakorganisaties, gevaar van een competentiestrijd tussen het RGO en de OR, etc.

De werkgroep ziet de volgende mogelijkheden voor verlichting van de administratieve lasten:

- Integreeren het RGO en de OR.
Door het RGO en de OR te integreren wordt voorkomen dat er meerdere malen over hetzelfde onderwerp wordt beslist. Daarnaast verkleint dit de kans op een competentiestrijd en verschil van opvatting. Dit kan de administratieve lasten verminderen.
- Nadere specificatie van de bevoegdheden van het RGO.
Door in het BOM de beschrijving van de bevoegdheden van het RGO beter in verhouding tot de bevoegdheden van de OR te brengen kan overlap in de werkzaamheden en een onnodige (administratieve) belasting worden voorkomen. Hiervoor is een wijziging van het BOM nodig.
- Versterken positie van het CGOP en de OR en verminderen positie van het RGO.
Een andere optie kan zijn om de posities van de OR en het CGOP te versterken en de positie van het RGO te verminderen.
- Instellen agendacommissie.
Om dubbeling van overleg te voorkomen kunnen de korpsen een agendacommissie vormen waarin vertegenwoordigers van de OR, het RGO en de korpsleiding zijn vertegenwoordigd. Hierin kan in een zo vroeg mogelijk stadium worden afgesproken welke onderwerpen waar, wanneer en op welke wijze (deels) worden besproken.

3.2.3 Kwaliteitszorg INK

De politie heeft de eerste vierjarige kwaliteitscyclus doorlopen en is halverwege de tweede cyclus. Uit de evaluatie van de Inspectie blijkt dat het systeem van de kwaliteitscyclus wel veel energie en relatief veel capaciteit kost om in stand te houden. Er wordt een aparte papierstroom gecreëerd die vaak los lijkt te staan van de reguliere beleid- en beheercyclus. Het is een grote investering om iedere leidinggevende op te leiden in het INK denken.

In het rapport van de Inspectie wordt onder andere aanbevolen te zoeken naar wegen om de kwaliteitscyclus en de beleid- en beheercyclus te integreren. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij de opmerkingen die zijn geplaatst in het evaluatierapport van de beleid- en beheercyclus (BBC) (rapport, 2002). Daarin wordt gesteld dat beide systemen gericht zijn op de bedrijfsvoering van het politiekorps en los van elkaar maar ook geïntegreerd in praktijk kunnen worden gebracht. De BBC is zelf recentelijk veranderd. De beleidscyclus op basis van het Beleidsplan Nederlandse Politie II is vervangen door de systematiek van landelijk kader en regionale convenanten. Het instituut Nederlandse Kwaliteit wordt door BZK gesubsidieerd om in de loop van 2004

aanbevelingen te doen op basis van onderzoek naar de mogelijkheden van integratie van de cycli.

3.2.4 Evaluatie grootschalig optreden

Op grond van de Regeling mobiele eenheid (artikel 26) maakt de burgemeester in overeenstemming met de officier van justitie, van elk grootschalig optreden door de mobiele eenheid waarbij ernstige verstoring van de openbare orde is ontstaan, een evaluatierapport op. De rapporten dienen te worden ingezonden aan de ministers van BZK en Justitie. De achtergrond van het inzenden van deze rapporten is, dat zij zijn bedoeld om de korpsen meer inzicht te geven in het eigen optreden van de ME. De administratieve last wordt veroorzaakt door het rapport dat moet worden gemaakt en moet worden toegezonden aan de ministers van BZK en Justitie. De regeling en de uitvoering kunnen zo worden aangepast dat de administratieve lasten verminderen.

- Duidelijke definities geven.
In de praktijk wordt ook bij minder grote verstoringen een dergelijk rapport opgesteld. Het is aan te bevelen om duidelijke definities van “grootschalig optreden” en “ernstige verstoring van de openbare orde” te geven. Hiermee wordt onnodig werk voorkomen.
- Schrappen verzending rapport naar ministers.
Het is denkbaar dat de ministers alleen nog een rapport krijgen als zij daarom verzoeken. Dit betekent dat de automatische inzending naar de ministers komt te vervallen.
- Standaardisering van de rapporten.
Daarnaast kunnen de lasten van de evaluaties worden verminderd indien wordt overgegaan tot een zekere standaardisering van de betreffende rapporten. De standaardisering, die in samenwerking met het politieveld zou moeten worden ontworpen, kan er toe bijdragen dat eenvoudiger en meer uniform wordt geëvalueerd.

3.2.5 Regeling Mobiele Eenheid (ME-beleidsplan)

Met de inzending naar en goedkeuring van het ME-beleidsplan door de minister van BZK wordt vormgegeven aan de medeverantwoordelijkheid van deze bewindspersoon voor de ME in de regio. Voor zover het de aanhoudingseenheden betreft wordt het beleidsplan tevens goedgekeurd door de minister van Justitie.

Het opstellen van een goed beleidsplan vergt van de korpsen dat jaarlijks een zo actueel beeld wordt gegeven van de M.E.-organisatie in de regio. Het valt daarbij evenwel op dat de kwaliteit van de beleidsplannen zeer verschillend is. De indruk bestaat dat soms delen van teksten worden “herhaald”. Sommige regio's besteden er meer aandacht aan dan andere. Binnen de regio's zijn veelvuldig M.E.-coördinatoren met de voorbereiding van het beleidsplan belast.

De huidige regeling voor de mobiele eenheid zal waarschijnlijk op dit punt een belangrijke wijziging²⁶ ondergaan met onder meer als doel een verlichting van de administratieve lasten. Desondanks ziet de werkgroep nog een mogelijkheid van administratieve lastenverlichting. De informatieverplichtingen kunnen worden gelimiteerd tot een vast aantal hoofdthema's, te weten: a) de bijstandsterkte, b) de bijzondere voorzieningen binnen een peloton, c) de paraatheid, en d) de kwaliteit van de ME (opleiding en oefening).

²⁶ Onderzocht wordt of de verantwoordelijkheid van de bewindspersonen op een andere wijze kan worden vormgegeven.

3.2.6 **Beleid- en beheercyclus**

In 1999 is een start gemaakt met de landelijke beleids- en beheercyclus voor de politie. Er wordt gerapporteerd op basis van te voren gemaakte resultaatsafspraken en indicatoren. Door de ministers van BZK en Justitie, daarin ondersteund door het politieveld, is het initiatief genomen een evaluatie te laten uitvoeren naar de werking van de landelijke beleid- en beheercyclus. Een van de conclusies was dat de cyclus leidde tot een te hoge werkbelasting voor politie (en ministeries). Dit kwam onder andere doordat de cyclus een te hoge frequentie had, waardoor de plannen niet de uitvoering bereikten. Bovendien lag er geen duidelijk sturingsmodel ten grondslag aan de cyclus. Ook het recent verschenen onderzoek van de Algemene Rekenkamer over de taakuitvoering bij de politie komt tot soortgelijke conclusies.

Op de volgende wijze kunnen de administratieve lasten worden verminderd:

- De ministers maken duidelijke landelijke afspraken met heldere doelstellingen met de korpsen. Deze worden middels een meerjarige cyclus – opnieuw bestaande uit een combinatie van beleid en beheer.
- De systematiek van de beoordeling van de resultaten van de korpsen middels de nota van bevindingen behoort nu tot het verleden. Bovendien wordt de verplichte toezending aan de minister van de beleidsplannen heroverwogen.
- Tot slot worden momenteel afspraken gemaakt tussen BZK en de korpsen die moeten neerslaan in een informatiestatuut voor de politie. Dit statuut zal afspraken gaan bevatten over wanneer welke informatie moet worden aangeleverd.

4 Algemene oplossingen ter verlichting van administratieve lasten

Beleidsvarianten op het gebied van automatisering

Door middel van automatisering kan een deel van de administratieve lasten worden verminderd. Er zijn al initiatieven in gang gezet om de informatiehuishouding van de Nederlandse politie op korte termijn te verbeteren. Het bestek IT Politie 2001-2005 is door de minister van BZK in 2001 aan de Tweede Kamer aangeboden²⁷. Daarnaast zijn begin 2002 de Coöperaties Informatiemanagement Politie (CIP) en IT-serviceorganisatie politie, justitie en veiligheid (ISC) opgericht. Deze samenwerkingsverbanden hebben ten doel te komen tot één beheersbare informatievoorziening voor het politiewerk. Een belangrijk element hierin is een basisverzameling van IT-voorzieningen die door alle korpsen zal worden gebruikt, waarmee het probleem van verschillende basisregistratiesystemen wordt ondervangen. De eerste applicatie zal naar verwachting in het najaar van 2003 worden opgeleverd, waardoor het mogelijk wordt voor korpsen om relevante en eenduidige opsporingsinformatie uit te wisselen, zowel onderling als op landelijk niveau.

- Elektronische aangifte.

Er wordt gewerkt aan een systeem dat de mogelijkheid moet bieden aan de burger om elektronisch aangifte te doen. Hierover zal naar verwachting een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

- Digitaal PV.

In Rotterdam en Amsterdam experimenteren politie, OM, ZM, DJI en reclassering al enige tijd met een digitaal PV. Dit digitaal PV is een geautomatiseerd model dat de politie on-line invult (eventueel kan dit ter plekke in plaats van op het bureau). Op het moment dat de digitale PV wordt verzonden naar OM, ZM, DJI of reclassering worden de gegevens uit het PV gelijk geregistreerd in de benodigde archieven. Behalve vereenvoudiging van het werk voor de politie, zorgt dit ook voor een vermindering van de administratieve lasten bij de ketenpartners.

- Gebruik maken van een elektronische overdracht dossier (digitaal dossier).

Naast de introductie van een digitaal PV is het ook mogelijk om een digitaal dossier (zie ook ontwikkeling modeldossier in bijlage 3 (B3.1.1)) te ontwikkelen. Op dit moment houdt de politie het merendeel van de dossiers op papier bij. Deze stukken kunnen ook worden gedigitaliseerd door het opslaan van documenten en het scannen van geschreven stukken. Het dossier kan op een CD-rom of DVD worden gebrand, waarna dit net zo lang bewaard kan blijven als nodig is. In dit verband is een wetsvoorstel bij het ministerie van Justitie in de maak waardoor PV's ook digitaal/elektronisch kunnen worden aangeleverd en dan ook als zodanig, dus zonder fysieke handtekening, kunnen gelden als ambtsedig PV. Opgemerkt zij dat een aantal korps-parketcombinaties al elektronisch dossiers overdragen²⁸.

²⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 26 345, nr. 62.

²⁸ Het betrof 6 korpsen/parketten, zie Blik, Oude Hengel en Plug (2002).

- **Introductie elektronische handtekening.**
Op dit moment moeten handtekeningen c.q. parafen in PV's e.d. worden gezet. Als elektronische dossiers worden geïntroduceerd, dan is het doelmatig als gelijktijdig ook de elektronische handtekening wordt geïntroduceerd. Dit voorkomt dat stukken moeten worden uitgeprint en vervolgens met handtekening weer moeten worden gescand. Dit hoeft geen gevolgen voor de rechtmatigheid te hebben, mits de elektronische handtekening met voldoende waarborgen (antimisbruik) is omkleed.
- **Televoorgeleiding²⁹ en telehoren³⁰.**
Recentelijk heeft het politiekorps IJsselland een experiment uitgevoerd met televoorgeleiding. Het voordeel van op afstand horen is dat de politiefunctionaris (de executieve ambtenaar) niet meer de verdachte c.q. getuige naar zich toe hoeft te laten komen of daar zelf heen hoeft te gaan. De uitvoering wordt hiermee doelmatiger. De rechtmatigheid en rechtszekerheid zullen niet afnemen. Een wetsvoorstel om dit mogelijk te maken is in voorbereiding en wordt naar verwachting op 1 januari a.s. bij de Tweede Kamer ingediend (zie ook ministeries van Justitie en BZK (2002)).
- **Telefonische voorgeleiding hulp-OvJ.**
Een belangrijke oorzaak van de administratieve belasting is vaak dat de hulp-OvJ niet direct of ter plekke beschikbaar is om de verdachte voor te geleiden. Indien telefonische voorgeleiding mogelijk is, kan de politie de verschillende regelingen doelmatiger uitvoeren en zullen de administratieve lasten verminderen. De rechtmatigheid kan wel verminderen, doordat de hulp-OvJ moeilijker kan controleren of de verdachte wordt gedwongen om iets te zeggen.
- **De automatiseringssystemen van de korpsen en die van de parketten beter op elkaar laten aansluiten.**
Zoals ook in eerder onderzoek (Blik, Oude Hengel en Plug, 2000) is opgemerkt, moet de overgang van zaakgerichte behandeling bij de korpsen naar een persoonsgerichte behandeling bij de parketten moet in principe mogelijk zijn³¹. Door onder andere de parketnummers en PV-nummers op elkaar aansluiten, kan dit de administratieve lasten voor zowel politie als OM verlichten. Hiervoor moet een dossier van een verdachte dat door de politie wordt overgedragen aan het parket in het bedrijfsprocessensysteem van de politie uniek worden gekoppeld aan de verdachte die in COMPAS is ingebracht.

Met de invoering van bovenstaande opties kan de administratieve belasting aanzienlijk worden verlicht. Wel moet worden bedacht dat hiervoor ook forse investeringen nodig zijn bij de ketenpartners (OM, DJI, etc) en de advocatuur.

Vereenvoudigen regeling c.q. uitvoering

Bij een aantal regelingen is al opgemerkt dat deze zijn ingevoerd om de uitvoering voor de politie te vergemakkelijken. Door dergelijke regelingen uit te breiden kunnen de administratieve lasten verder worden verlicht. Daarnaast is er nog een aantal andere manieren om de uitvoering te vereenvoudigen.

- **Vergroting mogelijkheid om politietransactie aan te bieden.**
De mogelijkheid om een politietransactie aan te bieden is zeer beperkt. Het mag alleen als het een first-offender betreft en het misdrijf eenvoudig te bewijzen is. Hierdoor is het aantal politietransacties relatief beperkt, ondanks dat het wel de

²⁹ Televoorgeleiding houdt in dat via een videoverbinding verdachten worden voorgeleid.

³⁰ Telehoren houdt in dat het verhoren van getuigen via een videoverbinding geschiedt.

³¹ Het PV-nummer van de politie registreert strafrechtelijke zaken/onderzoeken (waarbinnen meerdere verdachten kunnen zijn opgenomen), terwijl het OM registreert door middel van een parketnummer (hetgeen gekoppeld is aan een verdachte).

administratieve lasten kan verlichten. Door de mogelijkheden om een politietransactie aan te bieden te verruimen, bijvoorbeeld door in het geval winkeldiefstal de bovengrens op te hogen naar 500 euro, kunnen de administratieve lasten verder worden verminderd. Ook kan worden overwogen om de politietransactie niet allen mogelijk te laten zijn bij first-offenders. Hierbij dient de kanttekening te worden geplaatst dat de betrokkenheid van en de mogelijkheid om bij te sturen door de hulp-OvJ kunnen afnemen.

- **Uitbreiden mogelijkheid OM-transactie.**
Zoals hiervoor al is aangegeven is een verandering in de systematiek van het aanbieden van transacties bij rijden onder invloed in voorbereiding op basis waarvan in het vervolg de politie niet meer deze transacties aanbiedt maar het CJIB in opdracht van het OM. Deze verandering kan worden uitgebreid naar andere feiten. Hierdoor zijn meer zaken af te doen met een mini-PV door de politie. Dit kan leiden tot een vermindering van de administratieve belasting bij de politie.
- **Inzetten bestuurlijke boete.**
De politie (en ook het OM) kan ook worden ontlast door meer gebruik te maken van de bestuurlijke boetes. Bestuurlijke boetes kunnen in de praktijk lastig toepasbaar zijn, omdat vaak additionele bevoegdheden nodig zijn om de regeling te kunnen effectueren. Voorbeelden hiervan zijn fouillering, identificatie en het in beslag nemen van voorwerpen. Dergelijke bevoegdheden zijn strafvorderlijke bepalingen welke lastig in het bestuursrecht c.q. civiele recht zijn te effectueren.
- **Civiele afdoening.**
De politie (en ook het OM) kan ook worden ontlast door meer gebruik te maken van civiele afdoening. Gelet echter op het feit dat in Rotterdam het aantal civiele procedures tegenvalt³², zal de doelmatigheid naar verwachting niet noemenswaardig toenemen.
- **Landelijke afspraken maken met ketenpartners.**
Tijdens de expertmeetings bleek dat de afspraken die de politiekorpsen met zijn ketenpartners (OM, ZM, DJI, reclassering etc) maken per regio van elkaar verschillen. Om de administratieve lasten te beperken en uniforme afspraken te bewerkstelligen, is het aan te bevelen om op landelijk niveau afspraken te laten maken tussen de politie en zijn ketenpartners omtrent het aanleveren van informatie e.d.
- **Mondeling doorgeven bevelen OvJ aan politie.**
Met betrekking tot een aantal, nader te bepalen, dwangmiddelen geeft de OvJ zijn bevelen mondeling aan de politie. De politie legt de bevelen vast, met tijdstip en al, in een PV. De OvJ zou hier elektronisch zijn handtekening onder kunnen zetten. Hierdoor is het niet meer nodig om vooraf een schriftelijke vordering in te dienen.
- **Landelijke beschrijving van aanpak.**
De meeste politiekorpsen hebben de wet- en regelgeving van met name de moeilijkere regelingen voor zichzelf op papier gezet door middel van stromenschema's en overzichten van de in te vullen formulieren. Dit betekent dat alle korpsen "het wiel" proberen uit te vinden. Dit zorgt voor een onnodige belasting van de korpsen. Deze belasting verdient zich op termijn weer terug doordat de administratieve lastendruk bij de uitvoering van de beschreven regeling lager zal liggen. Feitelijk zou het niet nodig moeten zijn dat de politiekorpsen zelf stappenschema's, stromenschema's e.d. moeten maken. Dit soort overzichten zouden op landelijk niveau moeten worden opgesteld.

³² Van september 2002 tot april 2003 werden 37 civiele overeenkomsten afgedaan, terwijl 412 keer aangifte is gedaan in Rotterdam. Dit komt onder andere doordat beide partijen moeten instemmen met civiele afdoening.

Efficiëntere inzet executief personeel

De inzet van executief personeel is relatief gezien duur. Met name als dit personeel wordt ingezet voor taken die ook door goedkoper personeel zoals administratief personeel of toezichthouders kunnen worden uitgevoerd. Daarom is het van belang dat binnen de regelgeving hiervoor mogelijkheden worden gecreëerd.

- Inzetten toezichthouders onder regie van de politie.
In het Hoofdlijnenakkoord van het huidige kabinet wordt ingegaan op het onderzoeken van mogelijkheden om het functioneren van de politie effectiever en efficiënter te maken. Dit kan onder andere door de uitvoering van sommige taken uit te besteden aan toezichthouders onder regie van de politie. Het uitbesteden van de uitvoering op deze manier moet echter wel tot doelmatigheidswinsten leiden, d.w.z. dat de uitvoering door de toezichthouder niet duurder zou moeten zijn dan de huidige uitvoering. In aanvulling hierop geldt ook dat de rechtmatigheid niet substantieel moet verminderen.
- Uitbesteden van de uitvoering.
Om de politie te ontlasten kan er ook meer voor worden gekozen om regelingen die niet tot de kerntaak van de politie behoren meer uit te besteden. Zo lijkt de uitvoering van de verkeersongevallenregeling niet tot de kerntaak van de politie te behoren. Door dergelijke regelingen uit te besteden, zonder natuurlijk de uitvoeringskosten van die regeling te vergroten, kan de politie meer tijd besteden aan de handhaving van de rechtsorde. Dit betekent echter dat er een kerntakendiscussie zou moeten worden opgestart. Aangezien een dergelijke discussie buiten het kader van dit onderzoek valt, is dat hier niet gebeurd.
- Doorberekenen van politiekosten.
Indien uitbesteden van de uitvoering niet mogelijk is maar in sommige gevallen de politie-inzet meer een privaat belang dient dan een publiek belang, is het denkbaar om de politiekosten (incl. administratieve lasten) door te berekenen. In het Hoofdlijnenakkoord is een beleidsvariant voor het doorberekenen van politiekosten bij commerciële manifestaties aangekondigd. Dit kan worden verbreed naar andere taken zoals het bewaren van zaken (bijvoorbeeld: gevonden voorwerpen) en het verstrekken van afschriften van PV's in verband met de afhandeling van schadegevallen (niet alleen bij verkeersongevallen, maar ook bij diefstal, vandalisme, etc). Deze activiteiten hebben met de specifieke politietaken niets van doen en kunnen hooguit als een feitelijk uitvloeisel van de eigenlijke politietaken worden gezien³³. Met de middelen die dit oplevert kan meer blauw op straat komen.

Tot slot

Opmerkelijk is dat sommige regelingen bij bepaalde korpsen een aanzienlijk hogere administratieve belasting met zich meebrengen dan bij andere korpsen. De werkgroep kan hier geen duidelijke verklaring voor geven. Administratieve lastenverlichting kan worden bereikt wanneer ieder korps de meest efficiënte werkwijze toepast. Middels benchmarkonderzoeken, best practices e.d. kunnen de processen onderling worden vergeleken en meer op elkaar worden afgestemd. Meer coördinatie op een centraal niveau zou daarbij geboden zijn. Dit kan leiden tot een aanzienlijke administratieve lastenverlichting bij de politie.

³³ Zie het advies van de Commissie voor de toetsing van wetgevingsvraagstukken inzake het conceptvoorstel tot wijziging van de Politiewet 1993 in verband met de invoering van de bevoegdheid een bijdrage in de politiekosten te verlangen (p. 12). Dit advies is bij brief van 28 maart 1995 aan de Tweede Kamer aangeboden (Tweede Kamer, vergaderjaar 1994-1995, 23 900 VI en VII, nr. 20).

Literatuurlijst

Literatuur

Van Amersfoort, P., O. Nauta en Y. van Heerwaarden, 2002, *Het gebruik van het Cliëntvolgsysteem-Jeugdcriminaliteit*, DSP-Groep BV, Amsterdam.

Bliek, P.T.R., B.J.A. Oude Hengel en N. Plug, 2000, *Op de keten beschouwd: een inventariserend onderzoek*, Inspectie voor de politie, Den Haag.

Bokhorst, R.J., C.H. de Kogel en C.F.M. van der Meij, 2002, *Evaluatie van de Wet BOB – fase 1: De eerste praktijkervaringen met de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden*, Boom Juridische uitgevers, Meppel.

Brummelkamp, G. en M. Jansen, 2003, *Doorlichting regelgeving executieve politietaken: kwantificering administratieve processen*, EIM, Zoetermeer.

Cruyff, M.J.L.F. en P.G.M. van der Heijden, 2003, *Benutting HKS en ontwikkeling vangst-hervangstmethoden*, Universiteit Utrecht, Utrecht.

Huls, F.W.M., M.M. Schreuders, M.H. Ter Horst-van Breukelen en F.P. van Tulder, 2003, *Criminaliteit en rechtshandhaving 2000: ontwikkelingen en samenhangen*, Ministerie van Justitie: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Den Haag.

Intomart/ B&A Groep Beleidsonderzoek & -Advies, 2003, *Politiemonitor bevolking 2003; landelijke rapportage*, Intomart/ B&A Groep, Den Haag/Hilversum.

Kabinet Balkenende II, 2003, *Hoofdlijnenakkoord*, Den Haag.

Klooster, E., G.J. Slump, O. Nauta en A. Bürmann, 2002, *Stopreactie: redenen van niet bereik*, DSP-Groep BV, Amsterdam.

KPMG Klynveld Management Consultants, 1994, *Evaluatie Terwee: werklasteronderzoek wet en richtlijn Terwee, Deelrapport 2: onderzoek post Terwee*, Ministerie van Justitie: Centrale Directie wetenschapsbeleid en ontwikkeling, Den Haag.

Ministerie van Justitie en ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2002, *Naar een veiliger samenleving*, Den Haag.

Openbaar Ministerie, 2002, *Perspectief op 2002*, Den Haag.

Werkgroep "Doorberekenen van politiekosten", 1995, *Geld speelt (g)een rol*, Den Haag.

De Vries, I.E.M., 2003, *Evaluatie instrumentarium Uitvoerings- en Handhavingstoets*, Dijk 12 Beleidsonderzoek, Amsterdam.

Websites

www.justitie.nl
www.minbzk.nl
www.wodc.nl
www.politie.nl
www.om.nl
www.HALT.nl
www.bureauslachtofferhulp.nl
www.slachtofferhulp.nl
www.rechtenslecht.nl
www.cbs.nl
www.overheid.nl

Bijlage 1. Taakopdracht

Aanleiding

In het Strategisch Akkoord is gesteld dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het optreden van de politie en de rechtshandhaving moet worden versterkt door onder andere een betere benutting van de bestaande capaciteit. Deze betere benutting van de bestaande capaciteit wordt echter direct begrensd door diverse vormvereisten, bestaande regelgeving en opgelegde gedragscodes, waaraan executieve politiemedewerkers zich dienen te houden. Dit raakt aan de doelmatigheid van hun optreden en daarmee aan de doelmatigheid van het politieapparaat. Immers de ingezette middelen voor naleving van deze regelingen, ook wel administratieve lasten genoemd, zouden logischerwijs ook alternatief kunnen worden aangewend. Bij deze regelingen gaat het om alle opgelegde vormen van taakuitvoering door diverse actoren binnen de politieke en justitiële keten (KB, KC, HOvJ, hulp-OvJ of diverse departementen). Al deze regelingen kennen op de één of andere manier vanuit historisch perspectief een verklaring vanuit de maatschappelijke wens de publieke zaak en individuele belangen maximaal te waarborgen, maar kunnen disproportionele administratieve lasten veroorzaken. Gelet op het bovenstaande zal worden onderzocht in welke mate deze administratieve lasten disproportioneel zijn en welke oplossingsrichtingen daarvoor kunnen worden ontwikkeld. Voor het IBO is de volgende probleemstelling geformuleerd:

Probleemstelling

Welke regelingen (vormvereisten, gedragscodes, regelgeving) bepalen het feitelijk handelen van een executieve politiemedewerker in functie en veroorzaken disproportionele administratieve lasten, die daarmee vergroting van de executieve capaciteit binnen de bestaande context belemmeren?

Operationalisering begrip “administratieve lasten”

Onder administratieve lasten wordt verstaan: kosten die zich in de politieke en justitiële keten noodzakelijkerwijs voordoen, om te kunnen voldoen aan informatieverplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit sectorspecifieke regelingen met inbegrip van opgestelde regelingen binnen korpsen. Deze definitie sluit als object van het IBO in principe uit administratieve lasten die voortkomen uit algemeen geldende sociale, fiscale en arbotechnische regelgeving. Daar waar die lasten echter een onredelijke belasting voor politieke en justitiële keten opleveren, worden deze wel in het IBO betrokken.

Onderzoeksaanpak

De onderzoeksaanpak bestaat uit:

- Een analyse en vaststelling van relevante sectorspecifieke regelingen met inbegrip van opgestelde regelingen binnen korpsen,
- Interviews met gezaghebbende personen (politie, OM, ZM, advocatuur en bedrijfsleven),
- Wetenschappelijk onderzoek, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande trajecten en analyses.

Fasering

Het onderzoek kent drie fasen. Fase 0 richt zich op een inventarisatie van de aard en omvang van bedoelde regelingen. Deze fase heeft een doorlooptijd van maximaal 4 maanden. Een quick-scan zal de benodigde informatie moeten genereren. Op basis van de uitkomsten wordt inzichtelijk gemaakt of en zo ja, welke administratieve lasten een substantieel aandeel vormen van de werkzaamheden van de executieve medewerker. Deze bevindingen worden gerapporteerd aan de MR met inbegrip van een advies over de start van fase 1.

In fase 1 zal moeten worden vastgesteld in welke mate deze regelingen een noodzakelijke voorwaarde zijn voor adequate taakuitvoering (handhaving openbare orde, opsporing, hulpverlening en strafrechtsvordering) en daarmee disproportionele administratieve lasten veroorzaken. Deze fase heeft een doorlooptijd van 4 maanden. Fase 2 richt zich vervolgens op concrete beleidsvarianten voor deregulering van die regelingen waarvan in fase 1 is vastgesteld dat ze geen noodzakelijke voorwaarde vormen.

Deelnemende departementen

AZ, BZK, Justitie, Financiën, VWS, VROM, Defensie en VenW. Voorts neemt een vertegenwoordiger van het OM resp. van het Nederlands Politie Instituut deel.

Bijlage 2. Samenstelling van de werkgroep

Voorzitter	mr. R.J. Hoekstra	Lid van de Raad van State
Leden	mr. G.P. van de Beek	Ministerie van Algemene Zaken
	mw. mr. E.G.M. Huyzer	Ministerie van Binnenlandse Zaken
	mr. M. Gazenbeek	Ministerie van Defensie
	drs. C.J.W. Wilmer	Ministerie van Financiën
	mr. A.C. Möhring	Ministerie van Justitie
	drs. C.J.P. van Sprundel	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
	drs. A. Cramer	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
	mr. J.G. Bos	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordering en Milieubeheer
	mr. J.M.G. Bekkers	Nederlands Politie Instituut
	mr. G.W. van den Burg	Openbaar Ministerie
Secretaris	drs. R.H. van Luyk (tot 22 april 2003)	Ministerie van Financiën
	mw. mr. drs. K.A. van der Lee (vanaf 22 april 2003)	Ministerie van Financiën
Co-secretaris	mr. F.J.M. Akkerman	Ministerie van Binnenlandse Zaken
	drs. M.J. de Willigen	Ministerie van Justitie

Bijlage 3. Beschrijving van de regelingen

B3.1 Opsporing

B3.1.1 Wet BOB: onderzoek van telecommunicatie

Inhoud van de regeling

Het onderzoek van telecommunicatie kent drie verschillende bevoegdheden: de tapbevoegdheid (artikel 126m Sv), het vorderen verkeersgegevens (artikel 126n Sv) en het vorderen van bestandsanalyse (artikel 126na Sv).

Belangrijke (formele) strafvorderlijke voorwaarden die op zichzelf beschouwd administratieve lasten meebrengen zijn:

- Het proces-verbaal voor de aanvraag, verlenging of wijziging van de tap;
- Het noodzakelijke schriftelijke bevel van de officier van justitie, waaraan de nodige vereisten zijn verbonden (bijvoorbeeld: het nummer van de gebruiker, het misdrijf en indien bekend de naam van de verdachte);
- Het bevel kan worden gegeven voor de duur van ten hoogste vier weken en kan telkens voor een termijn van vier weken worden verlengd;
- De schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris, na vordering van de officier van justitie.

Ontwikkelingen

Door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie wordt een evaluatie van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden³⁴ - fase 2 uitgevoerd. Daarbij besteedt het WODC onder andere aandacht aan: (1) welke gevolgen heeft de Wet BOB voor de werklust van de personen die aan de wet uitvoering geven, en (2) welke mogelijkheden zijn er om deze werklust zoveel mogelijk te beperken.

Uit de inventarisatie van dit IBO is gebleken dat de uitvoering van de Wet BOB door de politie als een administratieve last wordt ervaren. Aangezien dit onderzoek sneller afgerond is dan de genoemde evaluatie, heeft de werkgroep besloten om de administratieve lasten van deze regeling in het onderzoek te betrekken. De uitkomsten zullen aan het WODC ter beschikking worden gesteld.

Op dit moment liggen twee wetsbeleidsvarianten bij de Eerste Kamer die voor deze regeling van belang zijn. Dit betreft het wetsbeleidsvariant "vorderen gegevens telecommunicatie" en het wetsbeleidsvariant "vorderen gegevens financiële sector".

³⁴ De Wet BOB. Deze is op 1 februari 2001 in werking getreden. Deze wet vloeit voort uit een aanbeveling van de parlementaire enquêtecommissie Opsporingsmethoden om de bijzondere opsporingsmogelijkheden van een wettelijke basis te voorzien.

B3.1.2 Wet BOB: technische hulpmiddelen

Inhoud van de regeling

In de Wet BOB is onder andere de bevoegdheid geregeld een technisch hulpmiddel in te zetten ten behoeve van de observatie van personen alsmede de bevoegdheid tot het opnemen van vertrouwelijke communicatie met een technisch hulpmiddel. De inzet van dergelijke hulpmiddelen kan diep in de persoonlijke levenssfeer ingrijpen. Daarom dient dit met de nodige zorgvuldigheid te gebeuren. Wel is er een zekere gradatie te onderkennen in de inzet van de middelen. Bepaalde middelen zoals het opnemen van vertrouwelijke communicatie met een technisch hulpmiddel worden als ingrijpender in de persoonlijke levenssfeer van de verdachte gezien dan andere middelen (bijvoorbeeld het gebruik van een baken of observatie met behulp van een camera).

Omtrent de authenticiteit van de geregistreerde gegevens mag, zowel in het belang van de burgers tegen wie de middelen worden ingezet als in het belang van de opsporing, geen twijfel bestaan. In verband met de controleerbaarheid achteraf mag communicatie met een technisch hulpmiddel uitsluitend worden onderschept als deze wordt opgenomen. De bevoegdheid tot het opnemen van vertrouwelijk communicatie is vervat in de artikelen 126l en 126s van het Sv. Artikel 126ee Sv stelt eisen aan technische hulpmiddelen voor observatie en het opnemen van vertrouwelijke communicatie. Die eisen worden uitwerkt in het besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden³⁵.

Ontwikkelingen

Zie ook paragraaf B3.1.1. Bovendien hebben zowel het College van PG's als de korpsleiding van het KLPD ieder afzonderlijk opdracht gegeven een evaluatie uit te voeren inzake de praktische toepassing van het opnemen van vertrouwelijke communicatie met een technisch hulpmiddel (OVC). Doelstelling van het onderzoek is het evalueren van de toepassing van het middel OVC in de praktijk, de knelpunten die daarbij optreden en suggesties te doen voor verbeteringen. Hierbij wordt ook de aanvraagprocedure meegenomen.

B3.1.3 Regelgeving DNA-onderzoek

Inhoud van de regeling

De instructie van het College van PG's is een uitwerking van het Besluit DNA in strafzaken en geeft regels voor de te volgen (administratieve) procedures in zaken waarbij DNA-onderzoek wordt toegepast. Tevens worden de belangrijkste termen uit de nieuwe regelgeving toegelicht. Tot slot geeft de instructie regels voor een DNA bevolkingsonderzoek.

Bij de totstandkoming van de (toekomstige) DNA-wetgeving is doorlopend aandacht geweest voor een minimale administratieve belasting van de partners in de justitiële keten.

Ontwikkelingen

Op 1 september 2002 is begonnen met de realisatie van het 'Digitale DNA-loket', een internetachtige omgeving waarbinnen politie (via het OM) haar DNA-aanvragen en DNA-opdrachten elektronisch aan het NFI kunnen gaan aanleveren.

De bedoeling is dat rechercheurs de aanvraag om DNA-onderzoek via een webinterface kunnen invullen. Handmatig, maar ook via een koppeling met de

³⁵ Stb. 1999, 547.

bedrijfsprocessensystemen van de politie, waardoor het formulier dan met één druk op de knop is ingevuld. Vervolgens wordt dit formulier, beveiligd door een encryptie en voorzien van een digitale handtekening, verstuurd naar het OM. Na goedkeuring kan de opdracht door het OM eenvoudig naar het NFI worden doorgestuurd.

De proefversie van het digitale loket wordt eerst bij de politiekorpsen Utrecht en Midden- en West-Brabant getest. Het NFI wil eind 2003 klaar zijn met het digitale loket. Het is dan mogelijk voor alle korpsen om gebruik te maken van deze voorziening. In principe is het de bedoeling dat in de loop van 2004 alle korpsen zijn aangesloten.

De introductie van een digitaal DNA-loket vergroot de doelmatigheid van de uitvoering van deze regeling en kan leiden tot een vermindering van de administratieve lasten.

B3.1.4 Handleiding inbeslagneming

Inhoud van de regeling

Op grond van artikel 94 Sv kan de politie voorwerpen in beslag nemen. Deze wettelijke bepaling geeft vier gronden aan om beslag te leggen op voorwerpen, te weten waarheidsvinding, eventuele verbeurdverklaring, onttrekking aan het verkeer of om wederrechtelijk verkregen voordeel aan te tonen.

De handleiding inbeslagneming geeft het beleid aan dat het OM en/of de politie dient te voeren bij de inbeslagneming van voorwerpen op grond van artikel 94 Sv. De handleiding heeft ten doel gesignaleerde problemen op het gebied van inbeslagneming zoveel mogelijk te verminderen en een uitleg van de wettelijke regeling te geven.

Ontwikkelingen

Sinds begin 2002 overleggen politie, OM en Domeinen Roerende Zaken over in beslag name in een project genaamd 'Het Beslaghuis' onder leiding van procureur-generaal Steenhuis. Dit project is erop gericht de opslag en het beheer van in beslag genomen voorwerpen te centreren en te vereenvoudigen. Dit kan mede leiden tot een vermindering van de administratieve lasten voor politie en OM, waardoor zij meer menskracht beschikbaar hebben voor de eigen kerntaak. Ook zullen bij de politie opslagruimten overbodig raken en kunnen contracten met externe particulieren bergers worden beëindigd.

Mogelijke oplossingen die in dit project worden meegenomen zijn:

- Opstellen van richtlijnen met betrekking tot in beslag nemen.
Op basis van deze richtlijnen is het dan mogelijk om minder in beslag te nemen ("niet in beslag nemen, tenzij.....").
- Eerder overbrengen naar Domeinen
Momenteel worden protocollen uitgewerkt om in beslag genomen voorwerpen eerder van de politie naar de domeinen over te brengen. Dit overdragen van voorwerpen staat los van de bewaartak. Voorwerpen worden overgebracht om de politie te ontlasten.
- Machtiging domeinen voor vervreemding of vernietiging vervangbare voorwerpen.
Het is mogelijk om de Domeinen te machtigen om vervangbare voorwerpen met een waarde van maximaal € 450 te vervreemden of te vernietigen.
- Politie machtigen om over voorwerpen tot € 10 te beslissen.
De politie kan worden gemachtigd om over vervangbare voorwerpen met een waarde van maximaal € 10 te beslissen.

B3.2 Basispolitiezorg

B3.2.1 Rijden onder invloed

Inhoud van de regeling

De aanwijzing inzake rijden onder invloed regelt de opsporing van rijden onder invloed en proces daarna indien de ademtest positief is. De aanwijzing bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat over de opsporing van rijden onder invloed. Hier wordt ingegaan op de tegenonderzoeken op de ademanalyse en de bloedproef. Het tweede deel handelt over het vervolgingsbeleid met betrekking tot rijden onder invloed. Daarin wordt aangegeven onder welke voorwaarden de politie de verdachte een transactie aan mag bieden en in welke gevallen een volledig proces-verbaal moet worden ingestuurd aan het OM. Bij de invordering (en inhouding) van het rijbewijs gaat het om een directe reactie op een vermoedelijk gepleegd verkeersdelict, waarbij om redenen van verkeersveiligheid meteen verbod wordt opgelegd om een voertuig te besturen waarvoor een rijbewijs is vereist. Dit is vastgelegd in de aanwijzing invordering rijbewijzen. Door een vordering krachtens artikel 164 Wegenverkeerswet (WVW) wordt de bestuurder van ieder voertuig verplicht tot overgifte van het rijbewijs. De politie vordert de overgifte van het rijbewijs en kan bij weigering het voertuig onder toezicht stellen of in bewaring stellen. De invordering, voor een periode van maximaal 10 dagen, is bedoeld om het OM de tijd te geven te bezien wat er verder met het rijbewijs moet worden gedaan zonder dat daarmee – gelet op de korte duur van de invordering - van een onevenredige benadeling van de bestuurder sprake is.

Ontwikkelingen

Zoals in paragraaf B3.1.1 al is vermeld zal de politie naar verwachting dit jaar starten met de elektronische aanlevering van PV's met betrekking tot rijden onder invloed (art. 8 Wegenverkeerswet (WVW)) aan de parketten.

Er is een verandering in de systematiek van het aanbieden van transacties wegens rijden onder invloed in voorbereiding. Doel hiervan is dat in het vervolg de politie niet meer een transactie aanbiedt, maar dat het OM dit doet waarbij de uitvoering door het CJIB geschiedt. Naar verwachting zal deze wijziging in de systematiek per 1 januari 2004 worden doorgevoerd. Naast deze wijziging wordt ook het aantal gevallen waarin het CJIB een OM-transactie wegens rijden onder invloed kan aanbieden vergroot. Dit betekent dat de politie in een toenemend aantal zaken kan volstaan met het invullen van een mini-PV. Alleen als sprake is van recidive of als de transactie niet wordt betaald, wordt het volledige PV opgevraagd.

B3.2.2 Verbalisering minderjarigen

Inhoud van de regeling

Op elke honderd jongeren worden er vier van een misdrijf verdacht. In 2000 waren dat er bijna 50.000, tegenover 220.000 volwassenen. Jongeren worden volgens het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) steeds criminelere, maar dit kan ook komen doordat ze sneller worden opgepakt.

Het OM heeft laatstelijk in 1999 regels opgesteld over hoe er met jonge overtreeders moet worden omgegaan. In deze aanwijzing staat onder andere dat voor hele lichte overtredingen kan worden volstaan met een waarschuwing. Voor een zwaardere overtreding of misdrijf moet de politie de jongere doorsturen naar het bureau HALT ("Het

Alternatief³⁶) of naar de OvJ. Een jonge overtreder wordt daarbij maar één keer gewaarschuwd. Bij de tweede keer volgt verwijzing naar het bureau HALT of de OvJ. Naast de first-offenders is er ook een harde kern van minderjarigen die regelmatig met de politie in aanraking komen.

Om de recidiveregeling goed te kunnen toepassen, is nodig dat centraal wordt beschikt over de antecedenten van de jeugdige verdachte. De Verbalisering minderjarigen betreft de registratie van waarschuwingen, de HALT-verwijzingen en de ingezonden PV's. Ten aanzien van de inzendtermijn van PV's met betrekking tot jeugdzaken zijn landelijke normen afgesproken (de zogeheten 'Kalsbeek-normen').

Ontwikkelingen

Op dit moment is ten behoeve van het Justitieel Casus Overleg een nieuw landelijk overdrachtsformulier (LOF) beschikbaar. De introductie van dit formulier kan leiden tot een besparing én kwaliteitsverbetering bij de politie. Dit is een voorwaarde voor een succesvol vervolg. Het formulier voldoet als proces verbaal voor die zaken waarin het OM een transactie aanbiedt. Wordt besloten tot dagvaarden dan wordt een volledig PV door de politie opgesteld. Met het beschikbaar komen van het LOF per 18 mei 2003 kan nu ook in arrondissementen waar nog geen vorm van casusoverleg bestaat worden overgegaan tot invoering daarvan.

Het Parket Generaal gaat in overleg met de OM-commissie Jeugd, de Raad van de Kinderbescherming en de politie een uniforme procesbeschrijving jeugdzaken opstellen. Deze gemeenschappelijke modelprocesbeschrijving jeugd moet eind 2003 gereed zijn en (gedeeltelijk) in de plaats komen van de vigerende aanwijzing verbaliseringsbeleid en procesbeschrijving minderjarigen.

B3.2.3 Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige winkeldiefstal en verduistering

Inhoud van de regeling

De transactiebevoegdheid in het Transactiebesluit 1994³⁷, welke is gebaseerd op artikel 74c van het Sr, betreft de justitiële aanpak van eenvoudige misdrijven, die veel voorkomen, gemakkelijk te bewijzen zijn, en ten aanzien waarvan de besluitvorming met betrekking tot de afdoening in de praktijk is gestandaardiseerd. De mogelijkheid van politietransactie is wettelijk beperkt tot de strafrechtelijk meerderjarige verdachte. Het besluit beperkt de bevoegdheid tot het aanbieden van een transactie tot de als hulp-OvJ aangewezen politieambtenaren.

De mogelijkheid tot het aanbieden van een politietransactie houdt niet in dat de politie kan afzien van het registreren van gegevens. De politieambtenaar moet voor de volgende doeleinden gegevens verzamelen:

- Ten behoeve van het alsnog inzenden van het PV indien niet wordt betaald. De politie zal altijd een (verkort) PV moeten opmaken.

³⁶ HALT heeft als doel vroegtijdig criminele carrières te voorkomen en biedt een gerichte repressieve aanpak van jeugdigen van 12 tot 17 jaar die veelal voor het eerst met het strafrecht in aanraking komen. De STOP-reactie is een op HALT-gelijkende reactie, maar richt zich op jeugdigen onder de 12 jaar en is geheel vrijwillig (jaarlijks betreft het naar schatting 3.380 jeugdigen). Het is nadrukkelijk geen strafrechtelijk instrument, maar een preventieve en pedagogische handreiking. Immers de wetboeken van strafrecht en strafvordering bieden daarvoor geen grondslag. Dit impliceert dat het ook op latere leeftijd geen gevolgen heeft voor strafrechtelijke transacties, zoals bijvoorbeeld HALT.

³⁷ Stb. 1994, nr. 390.

- Ten behoeve van de mogelijkheid van controle door het OM op het gebruik van de verleende bevoegdheid.
- Ten behoeve van de registratie in HKS. Gegevens kunnen overigens alleen in HKS worden opgenomen als een (verkort) PV is opgemaakt.
- Ten behoeve van een eventuele toepassing van artikel 12 Sv en de positie van de benadeelde.

Ontwikkelingen

De gemeente Rotterdam experimenteert met de mogelijkheid om een winkeldiefstal civielrechtelijk af te laten doen door de winkelier. Het aantal civiele procedures valt (relatief gezien) tegen: van september 2002 tot april 2003 werden 37 civiele overeenkomsten afgedaan terwijl 412 keer aangifte is gedaan. Het tegenvallen van het aantal civiele procedures wordt met name veroorzaakt doordat de dief moet instemmen met de civiele afdoening. In september zal een eindevaluatie plaatsvinden en wordt beslist over verdere voorzetting³⁸.

B3.2.4 Aanwijzingen verkeersongevallen

Inhoud van de regeling

De wettelijke grondslag voor het verstrekken van gegevens van verkeersongevallen aan de Stichting Processen Verbaal vormt art. 14 eerste lid onder i, van het Besluit Politiregisters. Onder gegevens in de zin van deze bepaling verstaat het College van PG's zowel registratiesets als processen-verbaal. Er zijn twee aanwijzingen die onderling verband houden: (1) de aanwijzing verkeersongevallen, en (2) de aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen.

De Aanwijzing verkeersongevallen van het College van PG's beschrijft in welke zaken de politie wordt geacht administratief de aard en omvang van een aanrijding op papier te zetten. De aanwijzing onderscheidt daartoe twee methodieken: de registratieset en het PV. De registratieset is bedoeld om die ongevallen te beschrijven, waarin slechts sprake is van lichte schade of licht letsel. Het PV is bedoeld voor de zwaardere gevallen (waar een toetsing van het OM plaatsvindt ten einde de vervolgingsmaatregel te bepalen). De aanwijzing informatieverstrekking verkeersongevallen beschrijft onder andere de voorwaarden voor verstrekking van gegevens van verkeersongevallen door de politie aan de Stichting Processen Verbaal (SPV, een uitvoeringsorganisatie ten behoeve van het Verbond van Verzekeraars).

Ontwikkelingen

In overleg tussen de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de politie zijn beleidsvarianten gedaan om de administratieve lasten bij de politie als gevolg van het registreren van verkeersongevallen te verminderen³⁹. Mogelijke manieren om de administratieve lasten te verminderen zijn: vereenvoudigde afhandeling van verkeersongevallen op straat en vereenvoudiging van de daarop volgende administratieve afhandeling onder andere door eenmalige

³⁸ Zie ook www.cityrotterdam.nl (nieuwsbrief jaargang 12, nr. 5 deel 2 van juni 2002 en nieuwsbrief jaargang 13 nr. 4 van juni/juli 2003).

³⁹ Deze beleidsvarianten vloeien voort uit het Regeerakkoord 1998 en het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999-2002, waarin is opgenomen dat met de politiekorpsen afspraken worden gemaakt over een meer doelmatige uitvoering van taken.

vastlegging van de relevante ongevalleninformatie en digitale verstrekking van de verkeersongevallen registratiesets. In totaal zouden hiermee 185 fte worden vrijgespeeld.

B3.2.5 Hulpverlening geestelijk gestoorden

Inhoud van de regeling

Politieambtenaren zijn veelvuldig betrokken bij de opvang van en hulpverlening aan geestelijk gestoorden. De politie heeft naast de bepaling van artikel 2 Politiewet 1993 bij de inbewaringstelling een taak op grond van artikel 20, vierde lid van de Wet BOPZ. Het betreft bij de inbewaringstelling altijd een acute situatie.

Ontwikkelingen

In dit verband is van belang om op te merken dat in het Nationaal Veiligheidsprogramma “Naar een veiliger samenleving” (Ministerie van Binnenlandse Zaken (2002)) is besloten dat de politie zich meer moet richten op opsporing en toezicht en zich voor hulpverlening moet beperken tot de acute hulpverlening. Recentelijk hebben GGZ Nederland en de Raad van Hoofdcommissarissen van de politie in dit kader een convenant afgesloten over de opvang, begeleiding en behandeling van mensen met psychische en/of verslavingsproblematiek.

B3.2.6 Slachtofferzorg

Inhoud van de regeling

De op 1 april 1995 ingevoerde Wet Terwee heeft de positie van het slachtoffer ingrijpend veranderd en geldt voor alle strafbare feiten, dus ook voor overtredingen. Voor zover dit redelijk is dienen politie en OM bij hun werkzaamheden in een (Straf)zaak altijd de belangen van het slachtoffer van een strafbaar feit mee te wegen. Het OM ziet slachtofferzorg als een belangrijk onderdeel van een goede rechtspleging. Een correcte bejegening staat voorop. Een element daarvan is het verschaffen van begrijpelijke informatie aan slachtoffers en benadeelden. Een adequate informatieverschaffing kan helpen voorkomen dat deze bezwaar aantekent tegen een beslissing van het OM om niet te vervolgen.

Ontwikkelingen

De digitale aanlevering van PV's aan het OM zal ook op dit beleidsterrein vermindering van de administratieve belasting tot gevolg hebben. Daarnaast is bij de politie en het OM gewerkt aan een procesmodel voor slachtofferzorg.

B3.2.7 Wet Mulder

Inhoud van de regeling

Het is van belang gelet op de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid dat de aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV, Wet Mulder) door de bij de uitvoering van deze wet betrokken instanties op uniforme wijze wordt toegepast. Het waarborgen van een deugdelijke rechtsbescherming is in de wet als een van de doelstellingen genoemd. Deze aanwijzing geeft uitvoering aan bovenstaand doel. De administratiefrechtelijke handhaving van verkeersvoorschriften wordt gedaan aan de hand van een aantal punten:

- Uitgangspunten van de WAHV;
- De correctie door de politie;
- Vrijwillige betaling;

- Voorlopige maatregel inbewaringstelling;
- Aantal dwangmiddelen;
- Signalering.

Ontwikkelingen

Afdoening van zaken via de WAHV is de meest eenvoudige en voor de totale keten de minst belastende manier van afdoening. Het bezien van welke feiten op deze manier kunnen worden afgedaan is een continu proces. Zo zal per 1 januari 2004 het niet-handsfree telefoneren – circa 25.000 zaken per jaar - van het strafrecht worden overgeheveld naar de WAHV.

B3.2.8 Gevonden voorwerpen

Inhoud van de regeling

De politie is betrokken bij de aangifte van gevonden voorwerpen (Burgerlijk Wetboek, BW).

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen voor dit onderwerp.

B3.2.9 Melding geweld

Inhoud van de regeling

Op grond van artikel 17 van de Ambtsinstructie voor de politie, de KMar en de buitengewone opsporingsambtenaar (BOA), dient de ambtenaar die geweld heeft aangewend, de feiten, de omstandigheden en de gevolgen onverwijld te melden aan zijn meerdere. De melding wordt door de meerdere terstond vastgelegd op een bij ministeriële regeling⁴⁰ vastgelegde wijze en door de korpschef ter kennis gebracht aan de officier van justitie van het arrondissement waarbinnen het geweld is aangewend. De melding is er op gericht een beoordeling mogelijk te maken van het handelen van de ambtenaar (met andere woorden er is nader onderzoek nodig). De Ambtsinstructie verstaat onder geweld: elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen en zaken.

Naast deze regeling kan worden gewezen op de circulaire van 20 april 1994⁴¹ van de ministers van Justitie en BZK. Hieruit vloeit voort dat indien de aanwending van het geweld lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis tot gevolg heeft gehad en in alle gevallen waarin van het vuurwapen gebruik is gemaakt, het rapport van de melding ook aan de minister van BZK dient te worden gezonden. De minister van BZK informeert de Tweede Kamer over geweldsmisbruik door de politie. Naast dit informatieve doel ten behoeve van het parlement vormen de geaggregeerde gegevens bouwstenen voor het beheer en beleid met betrekking tot het geweldmonopolie op regionaal en landelijk niveau.

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

⁴⁰ Regeling melding geweldsaanwending, Strct. 2001, 168.

⁴¹ Nrs. 430277/594/GBJ en EA94/U897.

B3.2.10 Politieassistentie

Inhoud van de regeling

In het kader van verschillende bijzondere wettelijke regelingen kan de politie worden ingeroepen als “sterke arm”, wat feitelijk betekent het aanwezig zijn bij het optreden van een autoriteit en zo nodig hem bijstand verlenen door (in het uiterste geval) geweld toe te passen. Deze regelingen moeten derhalve niet worden verward met het optreden van de politie ter handhaving van de openbare orde.

Voorbeelden van dergelijke regelingen zijn (a) de toezichthouders in het kader van artikel 5:15 van de Awb die met behulp van een politieambtenaar elke plaats mogen betreden met uitzondering van een woning, en (b) de gerechtsdeurwaarders die in het kader van artikel 444 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (afkorting) bijstand kan krijgen van een politieambtenaar – eveneens bij het betreden van een plaats – met het oog executoriaal beslag te leggen op roerende zaken die geen registergoederen zijn. Naast bovengenoemde voorbeelden kan politieassistentie ook worden ingeroepen op basis van de artt. 97 en 98 van de Wet personenvervoer 2000 als de reiziger geen geldig vervoersbewijs heeft, de orde verstoort en de aanwijzingen van de vervoerder niet opvolgt.

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

B3.3 Bedrijfsvoering en beleid

B3.3.1 Arbeidstijdenwet (ATW)

Inhoud van de regeling

De ATW heeft tot doel de veiligheid, gezondheid en het welzijn van werknemers met betrekking tot de arbeid- en rusttijden te bevorderen. Hiertoe zijn in de ATW normen neergelegd met betrekking tot arbeid- en rusttijden die de grenzen aangeven waarbinnen de werkgever en werknemer afspraken kunnen maken over arbeidstijden. Mede in verband met de uitvoering van richtlijnen van de Raad van de Europese Unie is de ATW in 1996 ingevoerd en gefaseerd van toepassing geworden voor het bedrijfsleven en de overheid. De ATW verplicht tevens tot het bijhouden van een werktijdenadministratie. Elke organisatie heeft te maken met administratieve lasten als gevolg van de ATW en niet alleen de politie. Een groot deel van de extra administratieve lasten van de politie ten opzichte van andere organisaties komt doordat politiewerk niet altijd goed vooraf is te plannen en dat er regelmatig specifieke situaties en incidenten zijn waarbij de vraag naar capaciteit regelmatig groter is dan de beschikbare capaciteit. Daarom is een uitzonderingsbepaling voor de politie opgenomen in artikel 2:5 van de ATW. Afgezien van de voorzieningen voor de vrijwillige politie zijn er verder in de ATW en in het Arbeidstijdenbesluit geen aparte bepalingen over politie opgenomen.

Ontwikkelingen

Er zijn diverse relevante ontwikkelingen omtrent de ATW en de roosterproblematiek aan te geven. Ten eerste vindt er momenteel bij de korpsen een tweede inventarisatie plaats naar eventuele knelpunten rondom de ATW. Deze inventarisatie was aangekondigd in het Veiligheidsplan en zal naar verwachting in november 2003 zijn afgerond.

Ten tweede is er onlangs een richtlijn voor de toepassing van artikel 2:5 van de ATW opgesteld die de korpsen zal ondersteunen bij het correct en uniform toepassen van de

criteria en procedures bij een beroep op dat artikel. De (administratieve) processen kunnen hiermee worden geüniformeerd en gestroomlijnd.

Ten derde worden vanaf de tweede helft van 2003 de bestaande roostersystemen bij de politie vervangen door één nieuw systeem. Dit nieuwe systeem is gebruikersvriendelijk en zal de administratieve last van het bijhouden van de werktijdenadministratie doen verminderen en het hele proces van plannen en inroosteren veel eenvoudiger en doelmatiger maken.

Tot slot is het meerjarig project Optimalisatie Capaciteitsmanagement van belang. Via dit project wordt een omslag gemaakt naar een meer vraaggerichte planning van het werk zodat het management beter kan sturen op effectiviteit en doelmatigheid en het planningsproces wordt verbeterd hetgeen leidt tot minder wijzigingen in eenmaal vastgestelde roosters en een betere benutting van de beschikbare capaciteit.

B3.3.2 Politierregisters

Inhoud van de regeling

Het verzoek om inzage politierregisters is vastgelegd in de Wet politierregisters (artt. 7 en 20 t/m 25). Op basis hiervan is het volgende mogelijk:

- personen mogen verzoeken om kennisneming c.q. verbetering van hetgeen als persoonsgegevens in een politierregister is opgenomen. Kennisneming blijft achterwege voorzover dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de politietaak dan wel indien gewichtige belangen van derden daartoe noodzaken. De weigeringsgronden zijn niet absoluut maar veronderstellen een afweging van belangen. Het recht op kennisneming vloeit voort uit het ook in internationale verdragen vastgelegde beginsel dat degene, over wie persoonsgegevens worden verwerkt, in de gelegenheid is tot kennisneming van die gegevens;
- binnen een politiekorps kan de korpsbeheerder toegang geven aan medewerkers tot de politierregisters;
- Tussen regio's kan het door opsporingsonderzoek noodzakelijk zijn dat een politieambtenaar van een regio toegang moet krijgen tot informatiesystemen van een andere regio;
- In sommige gevallen is het toegestaan om gegevens met derden uit te wisselen, bijvoorbeeld bij een aanrijding.

Ontwikkelingen

Er is een aantal bezwaren tegen de huidige regeling. Deze worden betrokken bij de komende vervanging van de Wet politierregisters door de Wet politiegegevens. De laatste jaren wordt de politie regelmatig geconfronteerd met andere soorten verzoeken om kennisneming dan die waarvoor de wetgever die had bedoeld. Waren de verzoeken oorspronkelijk bedoeld om burgers een instrument te geven om na te gaan of (eventuele) gegevens bij de politie terecht waren opgeslagen, en konden ze via die weg worden verbeterd of eventueel worden verwijderd, thans worden de betreffende bepalingen uit de Wet politierregisters regelmatig gebruikt om na te gaan of ten aanzien van een bepaald persoon een opsporingsonderzoek loopt. Dit is nimmer de bedoeling van de wetgever geweest.

B3.3.3 Klachtenregeling

Inhoud van de regeling

De klachtenregeling in de politiewet (artikel 61 t/m 66) geeft een kader waarin de afhandeling van klachten over het optreden van politieambtenaren en leden van de KMar dient plaats te vinden. In het bijzonder worden regels gegeven over de inhoud van de

vast te stellen klachtreglementen, de wijze van indiening van klachten en het te verrichten onderzoek naar aanleiding van een klacht.

Ontwikkelingen

Naar verwachting zal op korte termijn een wijziging van de Politiewet worden vastgesteld die in het teken staat van aanpassing van de klachtenregelingen aan die in de Awb (hoofdstuk 9). Deze wijziging zal gevolgen hebben voor de wijze van de klachtafdoening door de korpsen:

- Alle klachten over politieoptreden moeten voortaan bij de korpsbeheerder worden ingediend in plaats van bij de "lokale" burgemeester;
- De lokale burgemeester en hoofd OvJ krijgen een wettelijke adviesbevoegdheid met betrekking tot ingediende klachten;
- De korpsbeheerder kan een (onafhankelijke) klachtencommissie belasten met advisering over en behandeling van de ingediende klachten. Dit betekent dat alle korpsen een klachtencommissie moeten instellen.
- De termijn voor afdoening van de klachten wordt 10 weken of – als de adviescommissie wordt ingeschakeld – veertien weken.

Het modelreglement is minder uitgebreid dan de huidige reglementen door het van toepassing zijn van de AWB.

In de memorie van toelichting bij de nieuwe regeling is opgemerkt dat de extra inspanning die de nieuwe klachtregeling, naar de verwachting van de bewindslieden, met zich brengt, anders dan de politieberaden vrezen, in ieder geval niet aanmerkelijk zal zijn⁴².

B3.3.4 Bijtelling privé-gebruik dienstauto

Inhoud van de regeling

In de inkomstenbelasting (artikel 3.20 IB'01) wordt bij de berekening van het inkomen uit werk rekening gehouden met het privé-gebruik van een door de werkgever ter beschikking gestelde auto. In beginsel krijgt een belastingplichtige die ook voor privé-doeleinden een auto ter beschikking staat een bijtelling van 25% van de cataloguswaarde van de auto ten aanzien van het verzamelinkomen. Indien uit een rittenregistratie blijkt dat de auto op jaarbasis voor niet meer dan 8.000 kilometers voor privé-doeleinden wordt gebruikt wordt de bijtelling verminderd. Als minder dan 500 kilometer is gereden met de dienstauto volgt geen bijtelling.

Op basis van deze regeling moet iedereen (dus ook een politiefunctionaris) die gebruik maakt van een dienstauto dus voor zijn aangifte Inkomstenbelasting de privé-kilometers middels een rittenregistratie bijhouden als hij in aanmerking wil komen voor een lagere bijtelling dan 25% van de cataloguswaarde.

Ontwikkelingen

Het ministerie van Financiën heeft medio 2003 aangekondigd deze regeling te herzien. Naar verwachting zal per 1 januari 2004 de regeling op belangrijke punten zijn aangepast. Hierdoor zal onder andere de bijtelling voor dienstauto's die alleen voor zakelijk verkeer worden gebruikt komen te vervallen (geen rittenregistratie voor nodig).

⁴² Kamerstukken II 2000/01, 27731, nr. 3, blz. 3.

B3.3.5 BOM/WOR

Inhoud van de regeling

In het huidige besluit overleg en medezeggenschap politie (BOM) is bepaald dat met het Regionaal georganiseerd overleg (RGO) wordt overlegd over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de ambtenaar met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd die uitsluitend het politiekorps betreffen. Ten aanzien van een beleidsvariant strekkende tot invoering of wijziging van een regeling of verplichtingen van individuele ambtenaren, die een uitwerking is van een beleidsvariant waarover in het CGOP overeenstemming is bereikt, geldt het overeenstemmingvereiste.

In artikel 27 WOR is een limitatieve opsomming gegeven van besluiten ten aanzien waarvan de instemming van de OR nodig is. Het gaat hierbij onder meer om de volgende onderwerpen:

- een regeling met betrekking tot een pensioenverzekering of een spaarregeling;
- een werktijd- of vakantieregeling;
- een regeling op het gebied van arbeidsomstandigheden;
- een regeling op het gebied van personeelsopleiding;
- een regeling op het gebied van personeelsbeoordeling.

Bovenstaande onderwerpen hebben een directie relatie met de bedrijfsvoering, het personeelsbeleid en het arbeidsomstandighedenbeleid.

Van belang is dat de WOR ook een taakafbakening kent tussen de ORF en de vakorganisaties. Deze is neergelegd in artikel 27, derde lid van de WOR. Hierit volgt dat het instemmingsrecht van de OR vervalt, indien een inhoudelijke afspraak is gemaakt bij CAO of een regeling van arbeidsvoorwaarden is vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan. De uitzondering geldt ook voor een interne regeling, mits deze regeling volgens het overeenstemmingvereiste met de betrokken vakorganisaties tot stand is gekomen. Een dergelijke taakafbakening heeft overigens geen betrekking op het in artikel 25 van de WOR geregelde adviesrecht. Bij adviesplichtige besluiten kan het dus voorkomen, bijvoorbeeld bij grote reorganisaties, dat zowel aan de vakorganisaties als aan de OR-en een bevoegdheid toekomt. De bevoegdheden van de ORF kunnen hierbij niet worden beperkt.

Ontwikkelingen

In de laatste CAO is de korpsen geadviseerd om een agendacommissie op te richten. In deze commissie zitten vertegenwoordigers van de OR, het RGO en de korpsleiding. De commissie bespreekt in een zo vroeg mogelijk stadium welke onderwerpen waar, wanneer en op welke wijze (deels) worden besproken. Dit schept duidelijkheid en voorkomt dubbelingen in het overleg. Gebleken is dat korpsen die een dergelijke agendacommissie hebben gevormd, de taakafbakening tussen het RGO en de OR niet of veel minder als knelpunt ervaren.

B3.3.6 Kwaliteitszorg INK

Inhoud van de regeling

In het besluit van 24 juni 1999 houdende regels in verband met de kwaliteitszorg bij de politie (Besluit kwaliteitszorg politie, op basis van art. 53c van de Politiewet 1993) is voorgeschreven op welke wijze de korpsbeheerder de kwaliteitszorg binnen zijn korps dient te evalueren.

Het kwaliteitsstelsel van de politie behelst voor de korpsen een vierjarige kwaliteitscyclus bestaande uit vier stappen. Dit zijn het zichzelf beschrijven door de korpsen volgens INK-format, het doorlichten van deze beschrijvingen (audits), het verbeteren (verbeterplan) en

het doorlichten van het verbeteren (visitatie). Binnen de korpsen dienen de onderdelen iedere twee jaar op basis van een onderdeelbeschrijving geaudit te worden. Het stelsel kenmerkt zich doordat het 'voor en door de korpsen' is. Dit uit zich in de verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder voor de toepassing ervan, weliswaar via de voorgeschreven regels. Het is voorts een systeem van collegiale toetsing. Gecertificeerde collega's, korpsbeheerders en officieren van justitie toetsen de korpsen in de audits en visitaties. Door deze aanpak is een groot aantal leidinggevenden opgeleid in kwaliteitsdenken en actief bezig met kwaliteitszorg. Opgedane ervaring blijft ook zo binnen de politie.

Ontwikkelingen

De politie heeft de eerste vierjarige kwaliteitscyclus doorlopen en is halverwege de tweede cyclus. De Inspectie politie (nu inspectie DOV (?)) heeft in haar rapport "De eerste cyclus zit erop: een evaluatie van vier jaar kwaliteitszorg – 2001" over de resultaten van de eerste cyclus gerapporteerd. Het blijkt dat de regiokorpsen zich gemiddeld halverwege de eerste (activiteitengeoriënteerde) fase bevonden. De tweede cyclus is in de fase beland dat de audits bijna allemaal verricht zijn en dat wordt gestart met de visitaties. Uit een voorlopige raming door het kwaliteitsbureau Politie van het NPI, blijkt dat de korpsen zich nu bevinden tussen het begin en het eind van de tweede (procesgeoriënteerde) fase. Ontwikkelingen zoals de implementatie van het door het programmabureau ABRIO ontwikkelde Referentiekader Werkprocessen Opsporing en Vervolg (RWOV) en de verschillende gestandaardiseerde deelprocessen, producten en hulpmiddelen daarvan, horen bij deze tweede fase. Ook de ontwikkeling van een eenduidige IT-voorziening voor de gehele Nederlandse politie op basis van de beschreven processen is hier een logisch gevolg van.

B3.3.7 Evaluatie grootschalig optreden

Inhoud van de regeling

Op grond van de Regeling mobiele eenheid (artikel 26) maakt de burgemeester in overeenstemming met de officier van justitie, van elk grootschalig optreden door de mobiele eenheid waarbij ernstige verstoring van de openbare orde is ontstaan, een evaluatierapport op. Dit rapport wordt door tussenkomst van de korpsbeheerder aan zowel de minister van BZK als de minister van Justitie gezonden.

Ontwikkelingen

De Regeling Mobiele Eenheid wordt thans aangepast en geactualiseerd.

B3.3.8 Regeling mobiele eenheid (ME-beleidsplan)

Inhoud van de regeling

De korpsbeheerder stelt jaarlijks – op grond van artikel 26 van de regeling mobiele eenheid) een beleidsplan voor de mobiele eenheid op waarin wordt aangegeven op welke wijze aan de eisen, bedoeld in deze regeling uitvoering is gegeven⁴³.

Het beleidsplan biedt in beginsel een goed inzicht in de navolgende aspecten:

- De feitelijke sterkte en de organisatie van de M.E. van het regionale korps, inclusief de bijstandsterkte;

⁴³ Artikel 24, eerste lid van de Regeling mobiele eenheid.

- De personeelsopbouw en het personeelsverloop;
- De samenwerkingsvormen met andere regionale politiekorpsen;
- De organisatie en omvang van de voortgezette opleiding en oefening van de eenheden, alsmede het budget dat daarvoor is gereserveerd.

De korpsbeheerder zendt het beleidsplan ter goedkeuring aan de minister van BZK. Voor zover het aanhoudingseenheden betreft wordt het beleidsplan tevens door de Minister van Justitie goedgekeurd.

Ontwikkelingen

Momenteel wordt de Regeling mobiele eenheid aangepast en geactualiseerd. Daarbij staat nadrukkelijk de verplichte inzending/goedkeuring van het beleidsplan ter discussie⁴⁴.

B3.3.9 Beleid- en beheercyclus

Inhoud van de regeling

Met het verschijnen van het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999-2002 in 1999 is een start gemaakt met de landelijke beleids- en beheercyclus voor de politie. Hierbij zullen ook de departementen worden betrokken, die met de uitvoering van de politietaken te maken hebben. Voor het jaar 2000 kon voor het eerst een volledige cyclus op zowel regionaal als landelijk niveau worden doorlopen. Er wordt gerapporteerd op basis van tevoren gemaakte resultaatsafspraken en indicatoren. In het vierjarige Landelijk Kader Nederlandse Politie 2003-2006 (LKNP) zijn afspraken gemaakt over het aandeel dat de politie heeft in de uitvoering van het veiligheidsprogramma. Het LKNP wordt momenteel doorvertaald in regionale (vierjarige) convenanten met de afzonderlijke korpsen. Met het stelsel van resultaatsafspraken van het LKNP wordt een basis gelegd voor een kwalitatieve en kwantitatieve verbetering in de uitvoering van de politietaak. De resultaatsafspraken maken het mogelijk voor de ministeries om een ambtelijke dialoog op hoofdlijnen te voeren.

Ontwikkelingen

Door de ministers van BZK en Justitie, daarin ondersteund door het politieveld, is het initiatief genomen een evaluatie te laten uitvoeren naar de werking van de landelijke beleid- en beheercyclus. Meest in het oog springende conclusies uit de evaluatie waren dat deze een sterk ritueel karakter had waarvan weinig sturing uitgaat. Bovendien leidde de cyclus tot een te hoge werkbelasting voor politie en ministeries. Dit kwam onder andere doordat de cyclus een te hoge frequentie had, waardoor de plannen niet de uitvoering bereikten. Bovendien lag er geen duidelijk sturingsmodel ten grondslag aan de cyclus. Ook het recent verschenen onderzoek van de Algemene Rekenkamer over de taakuitvoering bij de politie komt tot soortgelijke conclusies.

⁴⁴ Daarbij speelt een rol dat het toetsen van de 25 van de 25 van inhoud en opzet verschillende plannen BZK veel tijd kost.

Bijlage 4. Definities

Administratieve lasten. Administratieve lasten zijn de werkzaamheden c.q. handelingen die zich voordoen om te kunnen voldoen aan informatieverplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de uitvoering van wet- en regelgeving.

Administratieve sanctie. De meeste lichtere verkeersovertredingen worden langs administratiefrechtelijke weg afgedaan. In deze gevallen krijgt de overtreder een beschikking thuis van het CJIB met daarop een omschrijving van de overtreiding. Via de bijgevoegde acceptgiro moet een bepaald bedrag worden betaald. Tegen de administratieve sanctie kan de overtreder bezwaar aantekenen bij de OvJ.

Algemene opsporingsambtenaar. Op grond van art. 141 Sv zijn de executieve politieambtenaar, de vrijwillige politieambtenaar en de bijzondere politieambtenaar (dit is niet een BOA) aangewezen als opsporingsambtenaar.

Bijzondere opsporingsambtenaar (BOA). Op grond van art. 142 Sv kunnen bepaalde personen fungeren als bijzondere opsporingsambtenaar. De opsporingsbevoegdheid gaat niet verder tot de in de akte of aanwijzing aangeduide strafbare feiten.

Bijzondere opsporingsdienst (BOD). Naar de algemene politie zijn er BOD's. Voorbeelden hiervan zijn de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Belastingdienst/Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst – Economische Controledienst (Belastingdienst/FIOD-ECD). De ambtenaren van een BOD hebben in de regel een specifieke opsporingstaak.

Delict. Strafbbaar feit: een gedraging of complex van gedragingen waarop een strafbepaling uit het Sr of een andere wet van toepassing is of kan zijn. In de Nederlandse wetgeving worden twee soorten delicten onderscheiden: misdrijven en overtredingen.

Disproportionaliteit. Dit is een normatief begrip. Hier betekent het dat de administratieve lasten van een regeling disproportioneel zijn als de uitvoering van de regelingen tot gevolg heeft dat de executieve capaciteit van de politie in belangrijke mate is verminderd ("minder blauw op straat") zonder dat deze wijze van uitvoering noodzakelijk is voor een goede uitoefening van de politietaak. De administratieve lasten kunnen enerzijds bij de executieve politiefunctionaris liggen, maar het is ook mogelijk dat doordat ondersteunend personeel (bijvoorbeeld administratief personeel of personeelsfunctionarissen) nodig is voor de uitvoering van een regeling (administratieve lasten) minder middelen beschikbaar zijn om executieve politiefunctionarissen aan te trekken.

Executieve politieambtenaar. Dit is de politieambtenaar die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak. Er zijn ruim 37.300 executieve politieambtenaren uitgedrukt in fte, waarvan circa 7.900 fte bezig zijn met opsporing (recherche).

Halt (Het alternatief). Lik-op-stukbenadering van jeugdigen die voor het eerst met de politie in aanraking komen bij enkele vormen van lichte criminaliteit. Door een bepaalde opdracht uit te voeren wordt er geen strafrechtelijk gevolg aan het vergrijp verbonden.

Herkenningsdienstsysteem (HKS). Het HKS is een landelijk politieregistratiesysteem waarin sinds de jaren '80 alle delicten met een bekende dader worden geregistreerd. Het systeem heeft als primair doel de opsporing van daders te vergemakkelijken. HKS bestaat feitelijk uit verschillende bestanden waarin onder andere persoonsgegevens en delictgegevens per jaar en per politieregio apart staan geregistreerd. Door deze bestanden aan elkaar te koppelen ontstaat een landelijk overzicht van daders en gepleegde delicten.

Jeugdigen. Dit zijn kinderen in de leeftijdscategorie van 5 tot 12 jaar.

Minderjarigen. Dit zijn kinderen in de leeftijdscategorie van 12 tot 18 jaar.

Misdrijf. Categorie van strafbare feiten welke in het algemeen ernstiger worden geacht dan de andere categorie die wordt aangeduid als overtredingen. Misdrijven kunnen in het algemeen strenger worden bestraft dan overtredingen. De wet bepaalt of een strafbaar feit als misdrijf of overtreding moet worden aangemerkt. Op enkele uitzonderingen na worden misdrijven in eerste aanleg behandeld door de arrondissementsrechtbanken.

OM-transactie. Voor overtredingen waarvoor de politie geen transactiebevoegdheid heeft en waarvoor geen administratieve sanctie kan worden uitgereikt biedt het OM in de meeste gevallen een transactie/schikking aan. De OM-transactie dient binnen twee weken na de dag waarop het strafbare feit is ontdekt, dan wel, door storting op rekening van het CJIB binnen zes weken na die dag te gebeuren.

Openbaar ministerie (OM). Onderdeel van de rechterlijke macht dat is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en enkele andere bij de wet vastgestelde taken. In het bijzonder gaat het om de opsporing en vervolging van strafbare feiten en het ten uitvoer leggen van vonnissen in strafzaken.

Overtreding. Categorie van strafbare feiten welke in het algemeen minder ernstig worden geacht dan de misdrijven. De wet bepaalt of een strafbaar feit als misdrijf of overtreding moet worden aangemerkt. Op enkele uitzonderingen na worden overtredingen in eerste aanleg behandeld door de kantongerechten.

Politie. Overheidsorgaan dat belast is met de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. Hieronder verstaat de werkgroep de 25 regionale politiekorpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) alsmede de KMar voor zover het daarbij gaat om de uitoefening van de politietaken opgesomd in artikel 6 van de Politiewet.

Politieambtenaar. Artikel 3 van de Politiewet 1993 brengt het politiepersoneel samen onder de noemer politieambtenaar. Hieronder vallen niet alleen de reguliere executieve ambtenaar, maar ook de ambtenaar voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie, vrijwillige ambtenaren aangesteld voor de uitvoering van de politietaak en de bijzondere ambtenaren van de politie. De

politie-surveillant beschikt over algemene opsporingsbevoegdheid, maar zijn taken zijn beperkt⁴⁵.

Politiesterkte. Eind 2002 bestond de politie uit circa 52.500 fte, waarvan circa 14.800 fte zich bezig houden met ondersteunend werk en ruim 37.700 fte executief personeel.

Politietransactie. De politie heeft de bevoegdheid om voor een groot aantal feiten een transactie aan te bieden. Tegen een politietransactie kan geen beroep/bezwaar worden aangetekend. Wanneer de politietransactie niet wordt voldaan, dan wordt deze doorgestuurd naar het OM. Waarna dezelfde procedure geldt als voor de OM-transactie.

Proces-verbaal (PV). Ambtsedig opgemaakte schriftelijke weergave van het voorgevallene. Bij de politie gaat het vooral om processen-verbaal van aangifte, van het verhoor van verdachten en het horen van getuigen en deskundigen. Ook van het gerechtelijk vooronderzoek en de terechtzitting wordt proces-verbaal opgemaakt. In 2002 zijn er circa 1,3 mln PV's opgemaakt.

Reclassering. Instantie die zich ten doel stelt door haar inspanningen een aantoonbare bijdrage te leveren aan de herinpassing van reclasseringscliënten in de samenleving. Daarmee wordt tevens beoogd herhaling van strafbaar gedrag te voorkomen.

Regelingen. De werkgroep hanteert als verzamelbegrip de term 'regelingen' in dit onderzoek. Hieronder vallen: algemeen verbindende voorschriften (bijvoorbeeld wetten en algemene maatregelen van bestuur), gedragscodes, vormvereisten, etc.

Slachtoffer. Persoon of instantie tegen wie het strafbare feit is gericht of die de gevolgen van het strafbare feit rechtstreeks heeft ondervonden.

STOP-reactie. Kinderen tot 12 jaar die door de politie zijn aangehouden kunnen vanwege hun leeftijd niet strafrechtelijk worden vervolgd. Als zij echter een HALT-waardig delict hebben begaan, dan krijgen de kinderen en hun ouders een Stop-reactie aangeboden. Deelname gebeurt echter alleen als de ouders hiervoor toestemming geven en actief meewerken.

Transactie. Regeling waarbij, indien de verdachte voldoet aan de in het transactiebeleidsvariant gestelde voorwaarden voldoet, het recht tot strafvervolgning vervalt. Dit wordt ook wel aangeduid als schikking.

Uitbesteden. De uitvoering van een taak (tegen een tevoren bepaalde prijs) aan een onderaannemer gunnen. Doel hiervan is wel dat dit efficiënter geschiedt dan thans het geval is.

Zittende magistratuur (ZM). De met rechtspraak belaste rechterlijke ambtenaren. Wordt zo genoemd omdat de rechters tijdens de terechtzitting blijven zitten als zij het woord voeren.

⁴⁵ Het gaat om taken die naar verwachting geen grote onzekerheid of risico's met zich meebrengen, zoals het houden van toezicht en controle op straat, het opmaken van eenvoudige strafbare feiten, verkeersregeling en gerichte verkeerscontrole en baliewerk op het politiebureau.